

L'Institut Infància i Adolescència de Barcelona realitza l'**Anàlisi en profunditat de les aportacions fetes pels infants als tallers del Parlen els nens i nenes**, document de bases per a l'informe *Parlen els nenes i nenes: el benestar subjectiu de la infància a Barcelona*, per encàrrec de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Edita:

Institut Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB)

Equip:

Maria Truñó i Salvadó (direcció)
Laia Pineda Rüegg (coordinació)
Marta Curran Fàbregues (investigació i redacció)
Laia Curcoll Vallès (publicació)

Barcelona, setembre de 2018

La manera de citar el present informe serà:

Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2018). *Anàlisi en profunditat de les aportacions fetes pels infants als tallers del Parlen els nens i nenes*. Document de bases per l'informe Parlen els nenes i nenes: el benestar subjectiu de la infància a Barcelona. IIAB i Ajuntament de Barcelona.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement – No comercial – Compartir igual (by-nc-sa) amb finalitat no comercial i amb obra derivada. Es permet copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format, sempre que no tingui finalitats comercials; així com remesclar, transformar i crear a partir del material, sempre que es difonguin les creacions amb la mateixa llicència de l'obra original.

(NOTA: aquest informe no ha passat per correcció ortogràfica)

Índex

1. INTRODUCCIÓ: OBJECTIUS I METODOLOGIA	3
2. ENTORN FAMILIAR	5
2.1 INTRODUCCIÓ	5
2.2 RESULTATS DE L'ENTORN FAMILIAR	6
2.2.1 Sobre la importància del suport i l'acompanyament per part dels progenitors	6
2.2.2 Més temps en família	6
2.2.3 Sobre l'escolta adulta	8
2.2.4 Sobre el nivell de protecció i llibertat percebuda per part dels progenitors.....	9
2.2.5 La importància de sentir-se acompanyat en els estudis per part dels progenitors.....	11
2.2.6 Sobre les condicions materials i les desigualtats socials	11
2.2.7 Importància de tenir un espai propi	13
2.3 CONCLUSIÓ	14
3. L'ENTORN ESCOLAR I LES AMISTATS.....	15
3.1 INTRODUCCIÓ	15
3.2 RESULTATS DE L'ÀMBIT ESCOLAR	15
3.2.1 La importància de sentir-se acompanyat pel professorat	15
3.2.2 Sobre les amistats i els companys de classe.....	17
3.2.3 Sobre l'assetjament escolar.....	18
3.2.4 Aprendre a l'escola: com i per què.....	22
3.2.5 Sobre els horaris, els deures i la capacitat de decisió dels infants sobre el seu procés d'aprenentatge	25
3.2.6 Sobre la percepció dels infants de les diferències entre les escoles públiques i les concertades	26
3.3 CONCLUSIONS.....	27
4. EL BARRI I LA CIUTAT	28
4.1 INTRODUCCIÓ	28
4.2 RESULTATS EN L'ÀMBIT DEL BARRI I LA CIUTAT	29
4.2.1 Més espais verds i zones de joc.....	29
4.2.2 La importància de les relacions veïnals, la convivència i la seguretat	32
4.2.3 La neteja, la contaminació i el medi ambient com elements claus a l'hora de valorar els espais públics i les zones de joc	36
4.2.4 Imaginaris dels diferents barris de la ciutat.....	37
4.2.5 Sobre els desplaçament de casa a l'escola	38
4.2.6 L'excés de turisme com un element poc satisfactori	38
4.3 CONCLUSIONS.....	39
5. SALUT I COS.....	40
5.1 INTRODUCCIÓ	40
5.2 RESULTATS SOBRE L'ÀMBIT DE LA SALUT I EL COS	41
5.2.1 Sobre l'estat d'ànim i el somatitzar el malestar	41
5.2.2 Benestar i salut mental.....	42
5.2.3 Condicions de salut adverses i els estudis	43
5.2.4 Dificultats per dormir	44

5.2.5	Satisfacció amb el propi cos	45
5.2.6	Salut i alimentació	49
5.3	CONCLUSIÓ	50
6.	DIFERÈNCIES PER GÈNERE I PER QÜESTIONS D'ORÍGENS	51
6.1	RESULTATS DE SATISFACCIÓ GLOBAL AMB LA VIDA PER RAONS DE GÈNERE	51
6.2	RESULTATS DE SATISFACCIÓ GLOBAL AMB LA VIDA PER QÜESTIONS D'ORÍGENS	57
6.3	CONCLUSIONS.....	58
7.	ELS INFANTS RECLAMEN TENIM MÉS TEMPS LLIURE PER JUGAR	59
8.	LLIBERTAT I ESCOLTA ADULTA: ON QUEDA LA VEU DELS INFANTS?.....	63
9.	CONCLUSIONS GENERALS.....	67
10.	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	71
11.	ANNEXOS	73
11.1	ANNEX 1: PREGUNTES QUE HAN GUIAT LA PRIMERA FASE DELS TALLERS PARTICIPATIUS (INTERPRETACIÓ RESULTATS EBSIB)	73
11.2	ANNEX 2. CODIFICACIÓ ANÀLISI TALLERS PARTICIPATIUS	77

1. Introducció: objectius i metodologia

“Tothom té dret a ser feliç” (Èlia, 11 anys, La Vila de Gràcia, Gràcia)

Amb aquesta contundent afirmació presentem aquest informe preliminar del que serà, properament, l'informe general del programa [Parlen els nens i nenes: el benestar subjectiu de la infància a Barcelona](#), que té per objectiu estudiar el benestar dels nens i nenes de la ciutat de Barcelona recollint la veu dels seus protagonistes. Aquest informe preliminar, permet identificar **quins són els principals reptes que els infants assenyalen com a fonamentals per garantir el seu benestar i la seva satisfacció amb la vida**. Els infants ens han parlat sobre aspectes molt diversos de les seves vides com són l'àmbit familiar, escolar, el seu barri, la seva salut o com utilitzen el seu temps, entre d'altres aspectes clau per al seu benestar.

Pel que fa a la **metodologia**, s'han realitzat un total de 87 tallers participatius a infants de 10 a 12 anys en 45 centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona que havien participat a [l'Enquesta de Benestar Subjectiu a la Infància de Barcelona](#)¹ (EBSIB en endavant) el passat curs 2016/17. Cal destacar l'elevat interès i participació per part dels centres en portar a terme aquests tallers ja que dels 52 centres que conformaven la mostra d'escoles que havien participat a l'EBSIB, 45 van accedir a participar també en els tallers participatius. Pel que fa a la temporalitat, els tallers s'han realitzat durant el mesos d'octubre de 2017 i febrer de 2018.

La dinàmica d'aquests tallers participatius s'estructurava en dues fases. En una primera part de la dinàmica es presentaven els resultats de EBSIB, en la que tots i totes hi havien participat el curs anterior 2016/17. En aquesta primera fase del taller, s'aprofitava el retorn dels resultats de l'enquesta per fer un debat amb els infants en el que se'ls demanava que valoressin i interpretessin els resultats de l'enquesta. En una segona fase, es demanava als infants que elaboressin propostes a fi de millorar el benestar del conjunt d'infants de Barcelona i aquestes havien d'anar dirigides a quatre agents: a ells i ells mateixos, a les seves famílies, als seus mestres i finalment, a l'Ajuntament i altres administracions públiques. La informació recollida en aquests tallers i en les seves dues fases, és la base a partir de la qual s'ha elaborat el present informe.

---

¹ Podeu consultar els resultats de l'anàlisi en profunditat de l'Enquesta de Benestar Subjectiu a: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2018) [Anàlisi en profunditat de l'enquesta de benestar subjectiu de la infància a Barcelona: document de bases per a l'informe Parlen els nens i nenes](#) IIAB i Ajuntament de Barcelona.

Així doncs, un dels principals propòsits de la realització d'aquests tallers participatius ha estat poder anar un pas més enllà dels resultats de l'EBSIB i comptar amb la veu dels infants per a la interpretació d'alguns dels resultats. Algunes de les preguntes que han guiat les dinàmiques dels tallers participatius han estat (veure annex 1 per més detall):

- Què significa per tu estar satisfet o satisfeta amb les persones amb les que vius habitualment?
- Quins tipus d'experiències i activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content amb les persones amb qui viu?
- Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb el barri en el que resideixen?
- Com t'imagines que és l'entorn dels infants totalment satisfets amb la quantitat de temps lliure que tenen?

L'anàlisi de les dades recollides en els tallers participatius s'ha elaborat a partir del programa Atlas.ti, un programa informàtic especialitzat en recerques qualitatives que permet ordenar i sistematitzar un gran volum de dades com són les que s'han recollit en el present estudi. A partir del buidatge de la informació recollida en els tallers participatius, es va crear una codificació de les principals dimensions i variables que guiaven l'anàlisi de la informació recollida (veure annex 2). L'elaboració d'aquesta codificació ha seguit un procés metodològic circular deductiu-inductiu en el que s'han tingut en compte altres recerques i teories a l'hora de construir el llistat de codis però a la vegada s'ha partit els discursos recollits dels infants a per tal de complementar la codificació.

Per últim i pel que fa a la mostra d'infants i centres, esmentar que als tallers participatius han participat un total de 2089 infants, repartits en 87 tallers de 45 escoles, 25 públiques i 20 privades. En relació amb la distribució de centre per districtes i tal com es pot comprovar a partir de la següent taula, s'ha procurat que hi hagués representativitat territorial per assegurar escoltar la veu de tots els infants de la ciutat:

Districte	Mostra
Ciutat Vella	7
L'Eixample	3
Sants-Montjuic	5
Les Corts	4
Sarrià-Sant Gervasi	3
Gràcia	3
Horta-Guinardó	6
Nou Barris	6
Sant Andreu	2
Sant Martí	6
Total centres	45

2. Entorn familiar

2.1 Introducció

A partir la informació recollida en els tallers participatius, es posa de manifest que **la família és, conjuntament amb l'amistat, un dels pilars fonamentals per explicar la el benestar dels infants**. Així, quan se'ls pregunta què ha detenir un infant per estar satisfet/a amb la vida, la família sempre apareix com l'aspecte més destacat:

“Estar satisfet amb la vida significa que al dia a dia estàs a gust amb els pares i amb els amics”

(Clàudia², 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

[Què ha de tenir un nen o nena perquè estigui satisfet?] “Família, casa, menjar, amics, joguines, *companyerisme*, espai per jugar o per estar, estar amb la família, amb gent que t'estima”

(Susana, 11 anys, Prosperitat, Nou Barris)

Dit d'una altra manera, quan se'ls pregunta als infants quins consideren els motius pels quals a l'enquesta hi ha un percentatge de nens i nenes que no estan satisfets amb la seva vida, hi ha consens generalitzat en relacionar aquesta insatisfacció amb problemàtiques en l'àmbit familiar. Així mateix, és rellevant posar de manifest com els infants asseguren que el fet d'estar malament a casa, els afecta en la resta d'àmbits de la seva vida, essent l'escola un dels espais on més els hi afecta, tal i com es posa de manifest en les següents cites:

“Potser els que estan poc o gens satisfets amb la vida d'estudiant han tingut un problema a casa i afecta a l'escola”

(Marc, 11 anys, La Salut, Gràcia)

“També entenc que si, per exemple, estàs passant una mala situació amb la família no puguis concentrar-te tant a l'escola”

(Jordi, 11 anys, La Maternitat i Sant Ramón, Les Corts)

Els resultats de l'anàlisi de la satisfacció dels infants en relació amb l'entorn familiar que es recullen en el present apartat inclouen els següents aspectes: la importància de sentir-se

---

² Tots els noms que es recullen en aquest informe són ficticis per tal de respectar l'anonimat dels infants que han participat als tallers participatius.

acompanyats per part de la família, de compartir i passar més temps en família, sobre el fet de sentir-se escoltats per part dels seus progenitors, sobre el grau de protecció i llibertat percebuda, sobre la importància de sentir-se acompanyats per la família en les qüestions vinculades al procés escolar i sobre l'efecte de les condicions materials en la satisfacció global amb la vida en clau de desigualtats socials.

2.2 Resultats de l'entorn familiar

2.2.1 Sobre la importància del suport i l'acompanyament per part dels progenitors

En primer lloc i com s'ha comentat anteriorment, la família representa un dels pilars fonamentals a l'hora d'explicar el benestar infantil. En aquest sentit, els infants remarquen la **importància de sentir-se segurs/es i acompanyat/des per part de la família en tots els àmbits de la seva vida:**

“És súper important sentir-te segur i acompanyat amb les persones que et rodegen”

(Lucia, 11 anys, Gòtic, Ciutat Vella)

“Si tengo problemas pues voy con mi madre y si estoy triste pues me consuela y eso me ayuda”

(Sheila, 11 anys, El Besos i el Maresme, Sant Martí)

“Si es mira pel costat de família potser els hi vols dir *algo* als teus pares i no t'atreveixes perquè no et sents segura o tens poca confiança”

(Núria, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

2.2.2 Més temps en família

En segon lloc, dels discursos dels infants es desprèn que **són molts els nens i nenes que els agradaria poder passar més temps en família**. De fet, un dels principals motius pel qual reclamen reduir les hores que passen a l'escola (veure apartat entorn escolar), és precisament per poder passar més temps en família:

“Jo crec que ells volen que estiguessin amb els seus pares per divertir-se i això [poca o gens satisfacció amb les coses que tenen] ho han posat perquè els pares no poden estar prou amb ells”

(Andrés, 11 anys, Prosperitat, Nou Barris)

Quan se'ls pregunta quin són el tipus d'activitats que més gaudeixen en família i que més troben a faltar, les que més es mencionen són les següents: fer sortides els caps de setmana, jugar jocs de taula i mirar pel·lícules. Per altra banda, un dels principals factors al que atribueixen a que no puguin passar més temps en família és perquè sovint els resulta complicat conciliar la vida laboral i familiar:

“Normalment els adults tenen de fer bastanta feina i no poden estar per nosaltres i crec que haurien de tenir més temps lliure i els caps de setmana no tenir tanta feina per estar amb nosaltres”

(Adrià, 11 anys, La Vila de Gràcia, Gràcia)

“Els meus pares treballen bastant i moltes vegades no tenen temps per mi, però a vegades m'agradaria que quan tinguessin temps lliure que passéssim més estones junts. El que passa és que entre setmana és encara més difícil”

(Anna, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

En clau de desigualats socials, cal tenir en compte que aquestes **dificultats de conciliació entre la vida laboral i la familiar es presenten com a més agreujades entre els infants dels barris de rendes més baixes**. Així doncs, són els infants d'escoles ubicades en barris amb renda més baixa els que lamenten en major freqüència que els progenitors tenen poc temps per passar en família perquè han de fer front a jornades laborals molt extenses. De fet, no només es queixen de la quantitat excessiva de temps que dediquen a la seva activitat professional sinó també de les precàries condicions laborals a les que moltes mares i pares han de fer front, aspectes que clarament repercuten en el seu benestar:

“Poc temps amb la família perquè no els hi paguen molt i no tenen temps per estar amb nosaltres”

(Eloi, 11 anys, La Marina de Port, Sants- Montjuïc)

“Els pares estan treballant i els hi donen molt poc i costa molt treballar, i paguen una cosa i se'ls hi ha acabat els diners”

(David, 11 anys, La Marina de Port, Sants- Montjuïc)

“La meva mare tenia una tintoreria però quan la van *despedir* ens vam quedar sense diners, li va costar trobar treball”

(Álvaro, 11 anys, El Clot, Sant Martí)

Per últim, és important destacar que alguns infants que han experimentat trajectòries migratòries i /o tenen familiars a l'estranger, lamenten que les distàncies dificulten el poder gaudir de la família.

2.2.3 Sobre l'escolta adulta

En tercer lloc, cal remarcar que hi ha **una majoria d'infants que han participat en els tallers participatius que afirmen no sentir-se prou escoltat pels adults**, especialment per part dels seus progenitors i que molt sovint les seves opinions i propostes no es tenen en compte:

“Que les famílies ens escoltin més. Que tinguin més en compte la nostra opinió, no només que els escoltem nosaltres a ells, ells a nosaltres també [to de queixa]”

(Martina, 11 anys, Pedralbes, Les Corts)

A *lo* millor tu dones la teva opinió i no la fan servir o no t'escolten” [Us passa sovint?] “A vegades”

(Oriol, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

“Quan nosaltres volem fer alguna cosa no facin sempre el que volen fer ells, que escoltin el que volem fer nosaltres”

(Juan, 11 anys, La Vall d'Hebron, Horta-Guinardó)

Entre els diferents motius als que atribueixen que els seus progenitors no els escolten prou és perquè interpreten que aquests estan molt ocupats per qüestions laborals, i perquè, molt sovint, estan massa pendents del mòbil:

[com t'escolten els adults] “jo crec que es refereix al temps que tenen els adults per tu per jugar, per ajudar-te”

(Andrea, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

“Els adults et diuen demà m'ho expliques i passen de tu perquè tenen tanta feina que no tenen temps”

(Lorena, 11 anys, Porta, Nou Barris)

“A casa a *lo* millor els pares no t'escolten perquè estan molt posats en la feina”

(Diana, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“A vegades tens coses importants a dir i estan al telèfon i no et fan cas”
(Ariadna, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

De totes maneres, és important remarcar que no tots estan d'acord amb que els progenitors no els escoltin o no estiguin per ells:

“Jo trobo que els pares, almenys els meus, quan *algo* et preocupa són els que més t'escolten”
(Enric, 11 anys, La Guineueta, Nou Barris)

“Jo penso que els adults sempre ens escolten, els pares i mestres, perquè sempre ens volen ajudar”
(Raquel, 11 anys, La Vall d'Hebron, Horta-Guinardó)

“De vegades fem moltes preguntes i [els adults] es cansen”
(Rubén, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

2.2.4 Sobre el nivell de protecció i llibertat percebuda per part dels progenitors

En quart lloc i en relació amb el grau de protecció percebuda per part dels seus progenitors, dels discursos dels infants es desprèn que aquests **senten que en la majoria d'ocasions les seves mares i pares els sobreprotegeixen i això va en detriment de la seva llibertat:**

“Per venir al *cole* he de creuar un carrer i no em deixen”
(Susana, 11 anys, La Marina de Port, Sants-Montjuïc)

[Els pares són] “Una mica massa protectors”
(Irina, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

“De vegades alguns pares es passen controlant”
(Júlia, 11 anys, La Maternitat i Sant Ramón, Les Corts)

De fet, els infants associen tenir més llibertat per part dels progenitors quan aquests els donen més autonomia per sortir amb les amics/gues al carrer a jugar i/o per escollir activitats extraescolars:

“La libertad para mí también es que cuando vas con unos amigos pues que te dejen ir sola. Porque si tú vas con tus amigos y está tu padre al lado pues como que te corta el rollo porque sabes que te está escuchando”

(Amanda, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

[Per què hi ha nens/es que no estan satisfets amb la llibertat que tenen?]

“Perquè els seus pares no el deixen sortir amb els amics”

(Vera, 11 anys, El Carmel, Horta-Guinardó)

“Que li deixin fer el que ell vol, per exemple si algun nen o nena vol fer una classe extraescolar de noi o de noia que li deixin anar”

(Daniel, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

De totes maneres, també són diversos els infants que coincideixen en afirmar que si els progenitors no els deixen més llibertat és per qüestions de seguretat:

“Yo creo que si no te dan toda la libertad que tú quieres es por seguridad”

(Noèlia, 11 anys, La Prosperitat, Nou Barris)

“Els meus pares es preocupen per mi i tenen por que em passi *algo* i no em deixen anar sol”

(Alba, 11 anys, L'Antiga Esquerre Eixample, Eixample)

“Quan algun pare no li deixa fer *algo* [al seu fill] és per preocupació perquè no li passi *algo* i potser no ho veuen així [els fills] i ho veuen com una manca de llibertat”

(Irina, 11 anys, el Putxet i el Farró, Sarrià-Sant Gervasi)

De fet, és important assenyalar que en determinats casos, els infants associen aquesta sobreprotecció pel fet de residir en una zona de la ciutat on es donen més casos conflictius tal i com es posa de manifest en la següent cita:

“Aquest és un barri més conflictiu, els pares tenen una mica de por i no en deixen tanta [de llibertat]”

(Georgina, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i La Ribera, Ciutat Vella)

2.2.5 La importància de sentir-se acompanyat en els estudis per part dels progenitors

Hi ha molt consens entre el conjunt d'infants que han participat en els tallers sobre **la importància de que les mares i els pares els ajudin amb els estudis**, els animin quan tinguin dificultats i no els pressionin:

“A vegades els mestres expliquen les coses per sobre, però a casa t’ho poden explicar més detalladament”

(Maria, 11 anys, El Clot, Sant Martí)

“Els pares et coneixen més i et poden posar exemples que estiguin més a la teva vida i així”

(Xavier, 11 anys, El Clot, Sant Martí)

[Família] “Animar-nos per fer el que volem: Si jo a l’escola estic estudiant *algo* que vull fer de gran, que m’animin”

(Rocío, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

[Família] “Que no els pressionin als estudis o als exàmens sinó que l’ajudin o que el felicitin per l’esforç que ha fet (...) de vegades sembla que els hi importen més els exàmens que el nostre benestar”

(Maria, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

[Família] “Motivar els fills amb el *cole*, donar ànims, fer comentaris positius, recolzar els fills i tractar-los bé”

(Bel, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

2.2.6 Sobre les condicions materials i les desigualtats socials

Tot i l’alt nivell de satisfacció dels infants amb els aspectes relacionats amb les condicions materials, **s’observen diferències notòries en relació amb la situació socioeconòmic de les famílies**. De fet, les dades de l’EBSIB posen de manifest que existeixen 6 punts de diferència en la satisfacció amb la vida en general entre els infants que provenen de barris de rendes altes i els de baixes, sent les qüestions vinculades amb la privació material, una de les variables que més pes té a l’hora d’explicar la satisfacció amb la vida. En aquest sentit, es detecta molta

consciència per part del conjunt dels infants sobre **l'impacte negatiu que té en el benestar dels infants el fet de tenir dificultats per tenir cobertes les necessitat bàsiques:**

“Si tu tens gana i no pots menjar doncs no posaràs que estàs molt satisfet”

(Àngela, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“Depèn de la persona, si no ho està passant bé per exemple pel treball dels seus pares perquè no guanyen prou diners per menjar doncs hauran posat del 0 al 4 [a l'escala de satisfacció del qüestionari]”

(Maria, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“Yo creo que no me sorprende porqué hay mucha gente que lo está pasando mal, que sus padres han perdido el trabajo, no consiguen dinero y cosas así

(Lorena, 11 anys, El Carmel, Horta-Guinardó)

De fet, a partir de les dades disponibles sobre la situació econòmica de les llars a Catalunya, es posa de manifest la dramàtica situació de pobresa que afecta a un sector de la població, entre els quals hi són representats els infants. Segons les últimes dades de l'IDESCAT, un de cada quatre infants es troba en risc de pobresa³. És important destacar que aquesta situació de pobresa que experimenta un gran sector de la població catalana i específicament a la ciutat de Barcelona, es manifesta en un context clarament desigual. Així ho posen de manifest les últimes dades publicades pel BIFAB (2014) quan exposen que: “les llars amb infants més riques concentren quasi una quarta part dels ingressos de la renda i tenen 14 vegades més renda que el 10% de les llars més pobres”.

Un dels factors que explica que la població de Barcelona que pateix privació material estigui per sobre de la mitjana catalana (BIFAB, 2014), és com a conseqüència dels elevats costos del nivell de vida, especialment de l'habitatge. I és que segons les últimes dades publicades per l'Observatori Metropolità de l'Habitatge (2018), el 41% de les famílies amb infants destinen més del 40% dels ingressos als costos de manteniment de l'habitatge, un percentatge que la UE anomena taxa de sobrecàrrega. Les dificultats que pateixen alguns infants de la ciutat de Barcelona en termes d'habitatge no han passat desapercebudes pels infants que han participat en els tallers:

“A mi no m'ha sorprès [el resultat sobre condicions materials] perquè a lo millor els pares no tenen tants diners i no tenen la casa més bé com els altres”

(Rebeca, 11 anys, Prosperitat, Nou Barris)

---

³ [IDESCAT \(2018\): Taxa de risc de pobresa abans i després de transferències rebudes per sexe i edat](#)

“És depèn de la casa, a lo millor tens molt poc espai, té un vàter però no tens dutxa...perquè els seus pares no es poden permetre una cosa millor”

(Lucia, 11 anys, La Marina de Port, Sants- Montjuïc)

En aquest sentit, els infants ho tenen clar. Són **les administracions públiques les principals responsables de proveir els recursos per cobrir les necessitats bàsiques de la població** i pal·liar amb les situacions de privació material que afecta a un important sector de la població de la ciutat de Barcelona:

“Hi ha gent que potser no pot pagar la llum o a calefacció i que l’Ajuntament⁴ posi una mica més de la seva part”

(Alejandro, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

“L’Ajuntament podria ajudar a pagar les cases o fer que no hi haguessin tants impostos d’electricitat”

(Joan, 11 anys, La Vila de Gràcia, Gràcia)

“Que posin més oficis perquè hi ha gent al paro i no és just”

(Martí, 11 anys, La Vila de Gràcia, Gràcia)

Tot i la manifesta consciència, per part dels infants, de la situació de pobresa i privació material que afecten a molts infants de Barcelona, és important destacar que la percepció de l’impacte que tenen les condicions materials en la satisfacció de la vida dels infants no és independent a la seva posició social. Així doncs, entre els infants que provenen de districtes amb major nivell de renda predominen els discursos com: “els diners no són la felicitat” o “les coses que tenim està sobrevalorat, l’important són els amics”.

2.2.7 Importància de tenir un espai propi

Un altre dels aspectes fonamentals que han aparegut en l’àmbit de les condicions materials, és **la importància que té per als infants el fet de tenir un espai propi en les seves llars**. Ja sigui per estudiar, per jugar o per gaudir de la seva intimitat, el fet de poder disposar d’un espai propi es presenta com un element com a element fonamental per a sentir-se gust a casa:

---

⁴ Tal com es posa de relleu a les cites, els infants mencionen l’Ajuntament com l’organisme públic de referència que proveeix els recursos necessaris per assegurar les condicions bàsiques de la ciutadania més enllà de les competències que li corresponen.

[Com hauria de ser o què hauria de tenir una casa per a que un nen o nena hi estigui satisfet?] Entre tots: “Aigua potable, electricitat, internet, espai, un espai per fer el que vulguis, una habitació on puguis tindre el teu espai, un lavabo net”
(Estudiants de 6è d’una escola al barri de La Marina de Port, Sants- Montjuïc)

“Un lloc on estudiar amb tranquil·litat, un lloc amb silenci, una taula, un llum...A lo millor no poden estudiar perquè tenen germans petits”
(Rut, 11 anys, la Prosperitat, Nou Barris)

2.3 Conclusió

A partir de les dades recollides que vinculen el benestar dels infants amb el seu entorn familiar es destaca la importància que té per als infants el fet de sentir-se acompanyats per part de la seva família i passar més temps en família com dos dels elements claus per incrementar la seva satisfacció global amb la vida. Per altra banda, els factors als que caldria fer front per tal d’acabar de millorar el benestar des infants en l’àmbit familiar és que sovint no es senten prou escoltats per una banda i que senten que els progenitors els sobreprotegeixen. Per últim, les dades han posat de relleu el considerable efecte que tenen les situacions de desigualtats social que pateix un important sector dels infants de la ciutat de Barcelona en relació amb la satisfacció amb la satisfacció global amb la vida.

3. L'entorn escolar i les amistats

3.1 Introducció

Les dades recollides en els tallers participatius posen de manifest que els infants reclamen una escola amb mestres que els escoltin, una escola on no s'avorreixin i on tingui sentit el que els expliquen. De fet, un dels elements més importants en la vida d'estudiant són les relacions socials que s'estableixen al llarg del procés escolar i, estar a gust tant amb els companys com amb el professorat, es presenta com una condició imprescindible per aprendre. Tal com ja s'ha posat de relleu en d'altres recerques⁵, són precisament els aspectes relacionals un dels elements clau a l'hora d'explicar com l'alumnat es vincula amb el seu procés escolar i amb la seva escola.

Els resultats que es deriven de l'anàlisi dels tallers participatius en relació a l'entorn escolar inclouen els següents temes: la importància de l'acompanyament -en sentit ampli- per part del professorat, les relacions amb els companys, l'assetjament escolar, la valoració sobre els diferents mètodes d'aprenentatge i les activitats que més satisfan als infants, la seva opinió sobre els horaris escolars i per últim, sobre els deures.

3.2 Resultats de l'àmbit escolar

3.2.1 La importància de sentir-se acompanyat pel professorat

A partir de les dades recollides, es posa de **relleu la importància que té per als infants el sentir-se acompanyats per part del professorat**. Aquests tenen un paper clau en la satisfacció que els infants tinguin durant el seu pas per l'escola i el seu procés d'aprenentatge:

---

⁵ Veure [Tarabini et al. \(2015\): Continuidad o abandono escolar? El efecto de los centros educativos en las decisiones de continuidad formativa de los jóvenes](#)

“Estaria bé que els profes escoltessin més als alumnes. Així els alumnes estaran més contents i no agafen manies als profes ni els profes als alumnes (...) *bueno*, [milloraria] la salut mental, estaries més content”

(Héctor, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

En aquest sentit, **els estudiants reclamen més suport per part del seu professorat**, però no només recolzament en els temes estrictament acadèmics sinó i sobretot en aspectes més de caire emocional i relacional, com per exemple en la gestió dels conflictes entre els companys o en possibles problemàtiques que puguin estar experimentant en l'àmbit familiar. És més, els infants reivindiquen la importància de que el professorat tingui en compte que les seves circumstàncies personals i familiars a l'hora d'entendre el seu comportament i el seu rendiment:

“Els mestres també podrien preguntar per exemple l'última hora poden preguntar que com estem, què pensem i si poden ajudar en alguna cosa”

(Adrià, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“M'agradaria que els *profes* ens preguntessin més sobre les coses que ens preocupen i fer-hi alguna cosa com ajudar-nos i fer el possible perquè ens deixin de preocupar”

(Maria, 11 anys, Sarrià, Sarrià-Sant Gervasi)

“Hi ha algunes professors que quan no he fet els deures no es preocupen per què, i a lo millor no ho ha fet per problemes familiars”

(Dunia, 11 anys, La Prosperitat, Nou Barris)

De totes maneres, els infants també reconeixen que sovint els costa demanar ajuda als mestres i de fet reconeixen la importància de tenir confiança amb el professorat com a pretext per gaudir d'una major satisfacció a l'escola:

“També podem ser nosaltres els que demanem ajuda als mestres si tenim un problema, hem de saber-ho fer i a vegades això fa vergonya”

(Sara, 11 anys, EL Clot, Sant Martí)

Pel que fa a la relació amb el professorat, apareix un queixa entre un sector del infants i és la percepció que alguns professores/es tendeixen a tenir favoritisme amb alguns estudiants en concret i aquest és un tema que els crea insatisfacció.

3.2.2 Sobre les amistats i els companys de classe

Com s'ha comentat anteriorment, les amistats són un dels pilars fonamentals per entendre el benestar dels infants durant el seu procés d'aprenentatge. És més, en ocasions, **les relacions amb les amistats són sovint el que més dóna sentit al seu pas per l'escola** i el que més els satisfà del seu dia a dia escolar:

“Per mi [anar a l'escola] és divertit. No es tot el *rato* treball, estàs amb amics, jugues”

(Lea, 11 anys, La Maternitat i Sant Ramón, Les Corts)

[La vida d'estudiant] “és la teva vida social al *cole*”

(Paula, 11 anys, Sarrià, Sarrià-Sant Gervasi)

“Si no tingués amigues, què faria jo al *cole*?”

(Ona, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

En aquest sentit, és important tenir en compte com els propis infants defineixen què significa per ells i elles l'amistat :

“Els amics de veritat t'estimen per com ets i no per interès”

(Mariona, 11 anys, L'Antiga Esquerre de l'Eixample, l'Eixample)

[Els amics] “amb ells et sents més segur, és amb qui tens confiança i hauria d'estar a dalt [de l'escala de menor a majors satisfacció amb la vida en global]”

(Cristina, 11 anys, El Gòtic, Ciutat Vella)

[com ha de ser un amic?] “que en els moments difícils t'ajuden, et recolza”

(Oriol, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

I per últim, els infants expliquen quines són les principals diferències entre un amic i un company de classe, tal i com es recull en les següents cites:

“Els amics els tries tu i els nens de la teva classe no els tries tu”

(Rita, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“Con los amigos tienes más confianza y te relacionas más con ellos y, en cambio, con los compañeros de clase te relacionas menos y puede que alguno no lo conozcas del todo. Los amigos los has conocido de hace mucho tiempo”

(Andrés, 11 anys, La Verneda i la Pau, Sant Martí)

“Quan et sents malament i tal només els amics de veritat ho noten, els companys no ho noten”

(Mariona, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

3.2.3 Sobre l'assetjament escolar

Un dels principals factors que permet explicar el major o menor grau de satisfacció amb la vida d'estudiant és el tipus de relació que s'estableixen amb els companys. En aquest sentit, si bé apareixen aspectes molt positius de les relacions que s'estableixen entre els companys de classe com s'ha comentat anteriorment, també és imprescindible posar de relleu l'existència de relacions conflictives en el marc escolar. Segons les últimes dades de l'informe PISA 2015, **a Catalunya un de cada set estudiants ha patit assetjament escolar al llarg de la seva trajectòria educativa**⁶. Els diversos estudis que s'han ocupat d'estudiar les conseqüències de l'assetjament escolar assenyalen que aquest té un fort impacte en la salut física i els benestar dels infants en tant que incrementa els nivells d'estrès, augmenta els riscos de patir problemes de salut i redueix el rendiment acadèmic⁷. D'acord amb la informació recollida en els tallers participatius, aquest és un tema que realment preocupa als infants:

“Hi ha nens que tendeixen a tenir por d'anar a l'escola perquè els seus companys els juguen males passades”

(Mireia, 11 anys, El Clot, Sant Martí)

---

⁶ [PISA 2015 Results: Students' Well-being. Volume III](#)

⁷ [Un de cada set joves ha viscut alguna situació de bullying a l'escola](#)

[Com definiríeu el *bullying*?] “Acoso constant durant mesos o anys que al final acaba sent molt greu per la persona i acaba tenint ansietat”

(Sara, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

Així mateix, dels discursos dels infants es desprèn que és un tema extensament treballat a classe tot i que no sempre els resulta fàcil definir què s’entén per *bullying* i encara menys, com fer-li front. En aquest sentit, s’observa que el principal factor que fa que un infant pateixi assetjament és el fet de ser “diferent” de la resta:

“No estan a gust amb els companys perquè no l’accepten perquè és diferent. I li fan *bullying*”

(Jordi, 11 anys, Porta, Nou Barris)

“Sempre hi ha un grupet de gent que va burlant-se de la gent o d’una persona que és diferent”

(Sara, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

En primer lloc, un dels factors que més apareix entre els elements que motiven a categoritzar a un sector dels companys de classe com a “diferent” és l’aspecte físic. Segons expliquen els propis infants, el fet d’allunyar-se dels estàndards de bellesa sovint és motiu de mofa tal i com es posa de manifest en les següents cites:

“Sí [que es poden burlar de tu] perquè si menges molt potser tens sobrepès i la gent et pot fer *bullying*”

(Rocío, 11 anys, El Besòs i el Maresme, Sant Martí)

“A mi antes me hacian *bullying* porque yo era muy flaca y a mí no me hacía gracia”

(Judith, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“Hi ha nens que insulten a altres sobre el cos per sentir-se superiors”

(Samanta, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

En segon lloc, apareixen aspectes que tenen a veure amb la personalitat, com per exemple el fet de ser tímid com un dels principals motius per explicar les situacions d'assetjament escolar. Segons els infants, aquests trets fan la resta del grup els percebi com a més dèbils pel fet de tenir dificultats per relacionar-se amb el grup:

“A vegades els hi fan els altres nens a les persones més dèbils, que potser no tenen gaires amics perquè són més tímids”

(Marcel, 11 anys, Sagrada Família, Eixample)

Un tercer element que s'identifica com a explicatiu perquè un determinat sector de l'alumnat és categoritzat com a “diferent” a la resta és de caire cultural i segons l'origen de procedència

“A l'altra escola on anava hi havia més nens d'altres països” [i què vols dir amb això?] “doncs que eren de l'Àfrica i així i anaven separats dels altres” [Sí? I perquè?] “No ho sé...”[però es separaven ells o els separaven els altres companys?] “Sí, els altres...bueno jo no”

(Rubén, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

Per altra banda, és important tenir en compte que una de les principals característiques de l'assetjament escolar és que, **lluny de tractar-se d'una qüestió entre una víctima i el seu assetjador, es tracta d'un fenomen grupal** en tant que la resta d'individus que el presenciaven també tenen un protagonisme important a l'hora d'explicar el fenomen:

“A vegades no som nosaltres els que ho fem [criticar als altres pel seu físic] però per no quedar malament també ho fem [s'hi sumen]”

(Eloi, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“És important que si algú insulta a una altra persona sobre el seu cos doncs no posar-te de la part del que insulta”

(Alex, 11 anys, El Gòtic, Ciutat Vella)

Un altre dels elements que caracteritza l'assetjament escolar és que **sovint es tendeixen a banalitzar les situacions de violència que es produeixen en l'àmbit escolar**. De fet, els resultats de l'EBISB posen de manifest que els infants asseguren que els insults i les baralles són molt habituals en les seves relacions quotidianes. Una de les principals conseqüències que

té el fet de banalitzar aquestes situacions d'assetjament escolar són, precisament, que en fan més difícil la seva detecció i la seva intervenció⁸:

“A veces lo hacemos en broma” [com sabeu que és broma?] “porque nos reímos”

(Rubén, 11 anys, La Marina de Port, Sants-Montjuïc)

[Com sabeu que és en broma insultar-se]? “Per com ho dius, per si estàs rient”

(Gerard, 11 anys, Sagrada Família, Eixample)

Per altra banda, és important destacar que, tal i com s'alerta al darrere estudi publicat per la organització mundial de les Nacions Unides (2016), **l'accés a les xarxes socials ha fet incrementar de forma molt dramàtica les denúncies d'assetjament en els darrers anys.** Segons la organització internacional, el *cyberbullying* és un tipus d'assetjament molt més difícil de detectar que el que es produeix en el sí de l'escola. Aquesta major dificultat per detectar aquest casos d'assetjament a les xarxes socials es reconeguda pels propis infants que han participat als tallers:

“Estáis hablando de cyberbullying y en ese no te ven a ti. Si yo, y tres o cuatro más, le hago bullying a Paula y la insulto y la pego pues los profes nos ven pero si tú estás con el móvil en el patio pues no lo saben. O por ejemplo si alguien está haciendo el tonto y le haces un vídeo”

(Susana, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

Amb tot plegat, **els infants demanen més suport per part del professorat per gestionar aquests conflictes.** De fet, una de les queixes que apareix en diversos tallers és que aquest és un tema que s'acostuma a tractar de forma puntual quan apareix un conflicte però que els agradaria que és pogués anar treballant de forma més continuada:

“Que les mestres ens donin ajuda si algú es fica amb nosaltres”

(Lua, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

---

⁸ [Desmuntant tòpics: Contra el bullying](#)

“Hi ha una zona [del pati] on sempre hi ha baralles i no hi van mai i quan els hi diem (als mestres) no ens fan cas, diuen que vingui la persona, que ja som grans, però la persona no ve i no ho arreglen”

(Irene, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

Així mateix, els infants remarquen la necessitat de que ells mateixos també puguin trobar les eines per poder-se apoderar davant de situacions conflictives amb la resta de companys de classe tal i com es posa de manifest en la següent cita:

“Nosaltres també hem d’aprendre a defensar-nos si ens molesten o s’estan passant amb tu dir << m’estàs molestant >>”

(Georgina, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

3.2.4 Aprendre a l’escola: com i per què

Entre els infants existeix un consens generalitzat sobre la importància del que aprenen al llarg del seu procés escolar:

“Els aprenentatges escolars jo els posaria més a dalt [de l’escala de menor a major satisfacció amb diferents aspectes de la vida]. A l’escola he après moltíssimes coses”

(Dèlia, 11 anys, L’Antiga Esquerre de l’Eixample, l’Eixample)

De totes maneres, de les dades recollides es posa de relleu que hi ha un sector dels infants que tenen una **visió fortament academicista del seu procés escolar** en tant que estableixen una relació directa entre què significa la seva vida d’estudiants amb el tipus de rendiment acadèmic que tenen:

[La teva vida d’estudiant] “vol dir el que aprens al *cole*, les teves notes”

(Elisenda, 11 anys, Sant Gervasi-La Bonanova, Sarrià-Sant Gervasi)

“Les notes i els deures crec que defineixen la vida d’estudiant”

(Berta, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

En aquest sentit, en termes de gènere, és important destacar que tot i que les dades de l'EBSIB indiquen que hi ha una **major satisfacció amb la vida d'estudiant entre les noies**, també és igualment de cert que **entre els infants que expressen un menor nivell de satisfacció vinculat a experimentar dificultats d'aprenentatge també hi predominen les noies**. I és que tal i com s'han ocupat de demostrar diverses recerques⁹ la inseguretat acostuma a estar més present entre les noies, entre les que trobem moltes més cites com aquestes:

“Hi ha nens que no els agrada la seva escola potser perquè li costa aprendre i li posa nerviós”

(Gisela, 11 anys, El Clot, Sant Martí)

“Jo crec que la gent que ha posat això [poc o gens satisfets amb la vida d'estudiant] és que li costa molt”

(Nerea, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

“Quan estem a la classe i tots diuen que ho entenen i tu no ho entens però no dius res, no estàs segur amb tu mateix”

(Iona, 11 anys, Sagrada Família, l'Eixample)

“Hi ha gent que els hi costa, s'esforcen i els hi costa igualment i a casa els i diuen que no serveixes i et sents malament”

(Íngrid, 11 anys, La Maternitat i Sant Ramón, Les Corts)

Des d'una perspectiva de la inclusió social, és interessant observar com l'escola i el **procés escolarització és considerat per alguns infants com un mecanisme integrador** que permet superar barreres entre l'àmbit familiar i l'escolar com és el cas per exemple d'estudiants d'origen estranger i entre els que els seus progenitors tenen dificultats de comprensió lingüística:

“A l'escola aprens coses que els pares no t'ensenyen com el català”

(Alfredo, 11 anys, El Gòtic, Ciutat Vella)

---

⁹ Veure per exemple: [Curran \(2017\): ¿Qué lleva a los jóvenes a dejar los estudios?](#)

Un altre aspecte destacable sobre el significat que té pels infants el seu procés escolar és com els nens i nenes debaten sobre la utilitat que tenen per ells i elles el que aprenen a l'escola en relació amb el seu futur:

“Si no estudies tens menys possibilitats de tenir un bon treball”

(Daniel, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

[Sobre la satisfacció amb La teva vida d'estudiant] “Hauria de ser més important perquè és *algo* que et servirà pel futur”

(Marc, 11 anys, Sarrià, Sarrià-Sant Gervasi)

En aquest sentit, tot i que hi ha un consens generalitzat de la importància d'aprendre, alguns infants es qüestionen la utilitat d'algunes matèries que els ensenyen a l'escola:

“A l'escola ens agrada aprendre coses que podem utilitzar dia a dia”

(Diego, 11 anys, La Marina de Port, Sants-Montjuïc)

“Vull coses més necessàries, hi ha coses per exemple de mates que no farem servir”

(Cristian, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“A vegades faig un treball i penso de què em servirà, això?”

(Joan, 11 anys, La Salut, Gràcia)

Pel que fa als mètodes d'aprenentatge als que més fan referència quan se'ls pregunta sobre com els agrada aprendre són: sense llibres, treballar més amb ordinador, amb mètodes que incloguin més suport visual, fer més optatives per poder tenir més varietat de coneixements i poder fer activitats fora del centre escolar. A partir de les següents cites, s'il·lustren algunes d'aquestes valoracions i demandes:

“Jo sí que no treballaria mai amb llibres perquè és molt avorrit”

(Estel, 11 anys, La Salut, Gràcia)

“Ara fem servir els ipads a castellà i és més divertit i aprenem igual”

(Mar, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“També fem una cosa amb Ipads que has de crear les teves històries i és molt *xulo* i aprens molt”

(Júlia, 11 anys, La Salut, Gràcia)

“Ens agradaria poder fer coses més visuals, més imatges, més vídeos”

(Dèlia, 11 anys, Montbau, Horta-Guinardó)

Així mateix, és important recalcar que entre els infants que estan escolaritzats en centres que tenen com a principal metodologia l'aprenentatge basat en projectes, mostren un elevat nivell de satisfacció i consideren que aquesta forma de treball incrementa el seu nivell d'aprenentatge i de satisfacció amb el procés escolar.

3.2.5 Sobre els horaris, els deures i la capacitat de decisió dels infants sobre el seu procés d'aprenentatge

Un element que apareix en gairebé tots els tallers i que genera un ampli consens entre els infants, és que **consideren el temps que passen al centre i que dediquen als estudis és excessiu** i que això va en detriment del seu temps lliure per jugar i estar amb la família:

“Al *cole* estem 8h i es gasta molt temps i després a sobre et posen deures. No hi ha prou temps al *cole*? S'està fent malament!”

(Estel, 11 anys, L'Antiga Esquerre de l'Eixample, l'Eixample)

“Jo crec que hauríem d'entrar més aviat i sortir abans per tenir més temps per nosaltres”

(Lluc, 11 anys, El Fort Pienc, l'Eixample)

“Pasamos más tiempo en clase que en el patio y luego dicen que tenemos que trabajar más (...) Somos niños, tenemos que jugar más”

(David, 11 anys, La Marina de Port, Sants-Montjuïc)

De fet, segons les dades de l'EBSIB (2017), el 71% dels infants de 10 a 12 anys dedica un mínim de 5 dies a la setmana a fer els deures i estudiar. En aquest sentit, hi ha una gran quantitat de

propostes dirigides a l'escola i l'Ajuntament on reclamen que redueixin l'horari escolar perquè puguin passar més temps en família i dedicat al temps lliure.

3.2.6 Sobre la percepció dels infants de les diferències entre les escoles públiques i les concertades

Per últim, és interessant observar les diferents interpretacions que fan els infants sobre que implica anar a una escola pública o una concertada. Així, entre els infants escolaritzats en escoles concertades predomina un discurs en que associen una major qualitat i nivell d'exigència en els centres concertats per una banda, i un major nivell de pobresa entre els infants escolaritzats a la pública per altra:

“Les escoles que no pagues són més fàcils”

(Eduard, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“La Miravet [escola pública]¹⁰ no és concertada i potser allà no ensenyen tant com a les concertades”

(Martí, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“Si no tinguessis un nivell econòmic bo hauries d'anar a una escola més... pública”

(Mireia, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“Aquí a [barri X] hi ha bastantes escoles públiques i potser és perquè els pares no poden pagar”

(Jeroni, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

---

¹⁰ Miravet és un nom fictici

3.3 Conclusions

A partir dels resultats de l'anàlisi dels tallers participatius es posen de manifest les següents conclusions: el significat que té per als infants el fet de sentir-se acompanyats pels mestres al llarg del seu procés escolar i la importància que aquest acompanyament sigui en sentit ampli, més enllà dels aspectes estrictament acadèmics i on es tinguin en compte tots els aspectes de tipus relacional i emocional; el significat de l'amistat com un dels principals elements a l'hora d'entendre la satisfacció de la vida d'estudiant, la presència tanmateix de relacions conflictives i en ocasions de situacions d'assetjament escolar que provoca que els infants que el pateixen puguin tenir una experiència escolar negativa; les percepcions i valoracions dels infants sobre per què consideren que és important aprendre i sobre quins consideren que són els mètodes d'aprenentatge que més promouen la seva satisfacció amb la seva vida d'estudiant.

Tot i que l'objectiu de l'estudi no era analitzar l'efecte que tenia la composició social de les escoles en les dinàmiques i el funcionament del centre i com tot plegat tenia conseqüències en el benestar dels infants, a partir de la realització de 87 tallers en 45 escoles de la ciutat de Barcelona, s'han pogut identificar diferències notòries al respecte. Així, s'han identificat centres que concentren un elevat grau de complexitat social en termes de percentatge d'alumnat nouvingut i/o d'alumnat amb necessitat educatives especials que clarament havien de fer front a més dificultats per seguir la dinàmica dels tallers participatius.

4. El barri i la ciutat

4.1 Introducció

A partir de les dades recollides en els tallers participatius, s'observa que la satisfacció amb el barri on es viu, s'explica principalment pels següents factors: pels espais disponibles per jugar i zones verdes, pel tipus de relació amb el veïnatge, pel nivell de neteja, contaminació i seguretat que caracteritza el territori i per la llibertat percebuda per moure's pel barri, entre els aspectes més rellevants. A continuació, es recullen alguns exemples de la valoració que fan els infants sobre com ha de ser un barri perquè hi estiguin satisfets:

[Què ha de tenir un barri perquè infants de la vostra edat hi estiguin satisfets?]

Entre tots: "Espai lliure per caminar; natura; un lloc on no hi hagin automòbils; supermercats aprop; parcs; una botiga petita de barri; places sense cartells on posi prohibit jugar a pilota; que sigui segur sense gent rara; tenir bons veïns; que t'hi puguis moure caminant; una font per poder beure; que hi tinguis una persona com amic o de confiança a prop; que estigui net; que sigui tranquil; que hi hagi cultura; que hi hagi contenidors més grans"

(Estudiants de 6è de primària d'un centre del barri de la Guineueta)

[Què ha de tenir un barri perquè infants de la vostra edat hi estiguin satisfets?]

Entre tots: "Tranquil", "segur" "Sense baralles", "que hi hagi parcs i llocs per jugar", "que tinguis amics a prop", "aire pur, net" "que estiguis a gust al carrer" "que al barri hi hagi vida, que coneguem als veïns"

(Estudiants de 6è de primària d'un centre del barri d'Horta)

[Què ha de tenir un barri perquè infants de la vostra edat hi estiguin satisfets?]

Entre tots: "Nens amb qui passar l'estona, zona verda, tranquil·litat perquè no molesti el soroll, seguretat, lloc per passejar els gossos; que sigui familiar i amigable, amb tots els serveis bàsics; llocs pels estudiants per fer els deures"

(Estudiants de 6è de primària d'un centre del barri de Les Corts)

Malgrat que s'observen diferències notòries en el nivell de satisfacció dels infants amb els seus barris segons les característiques socioeconòmiques del territori, posant de manifest un clar

impacte de les desigualtats socials en el benestar subjectiu dels infants, els factors mencionats anteriorment i que s'il·lustren en els exemples, són aspectes que apareixen recurrentment en els tallers i que són transversals per a tots els infants de la ciutat de Barcelona. Seguidament, s'aprofundeix en cadascun d'aquests factors a partir del recull de les valoracions i les propostes que els infants han elaborat a fi de millorar la seva satisfacció amb el seu barri.

4.2 Resultats en l'àmbit del barri i la ciutat

4.2.1 Més espais verds i zones de joc

A partir de les dades recollides en els tallers participatius, es posa de relleu que hi ha un consens generalitzat entre els infants sobre la **necessitat de disposar de més espais verd i zones pel joc** que els permetin realitzar activitats a l'aire lliure i gaudir del barri en el que resideixen. Vegem-ne alguns exemples:

“M'agradaria tenir un lloc amb arbres i bancs per relaxar-te, L'Ajuntament tindria que plantar més arbres”

(Pau, 11 anys, El Camp de l'Arpa del Clot, El Clot)

“Hi ha barris on tot és casa i no hi ha parcs. I hi ha algunes cases mig destruïdes on no hi viu ningú i les podrien reformar o fer-hi un parc”

(Joan, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“Creieu que no hi ha prou vegetació? “No, en podrien posar més per les parets i així...que els nens s'acostumin a veure no sempre cases i contaminació”

(Berta, 11 anys, Sarrià, Sarrià-Sant Gervasi)

“Hi ha barris on al igual tens molt lluny un espai per jugar. Perquè Barcelona és una ciutat amb molts cotxes i molta gent”

(Alba, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

Si bé és una demanda generalitzada dels infants de tots els territoris de la ciutat, alguns infants fan referència a la falta de zones verdes en determinats districtes més que en d'altres:

“Els carrers són massa estrets a Ciutat Vella i no hi ha molts parcs”

(Misha, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

“A l'Eixample tampoc hi ha massa zona lliure, només hi ha: carrer, carrer, carrer i potser algun parc”

(Pol, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

Pel que fa a la relació entre la presència de zones verdes i la millora de les condicions de salut, són diversos els estudis que en demostren els **efectes beneficiosos dels espais verds per la salut física i psicològica de les persones**. Aquest és el cas dels resultats del projecte europeu Phentoype¹¹ on es demostra que les zones verdes milloren en la qualitat ambiental de l'aire, fomenten la realització d'activitat física, i afavoreixen la millora de les relacions socials entre les persones que resideixen en el territori, donant com a conseqüència una reducció de l'estrès i una millora de la salut en general. Els mateixos infants són conscients dels beneficis de disposar de zones verdes per la seva salut:

“Que posin més zones verdes perquè les plantes treuen oxigen i fan fora el CO2 i així les persones no tindriem tants problemes pulmonars”

(Cristina, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

En el cas específic dels beneficis que tenen les zones verdes per als nens i nenes, els resultats d'aquest mateix estudi demostren que aquells infants que viuen a prop de zones verdes presenten menors índexs d'hiperactivitat i menor risc de patir asma i obesitat, entre els aspectes més destacables. Per altra banda, l'estudi no només parla de la presència de zones verdes sinó de les condicions que han de tenir aquests espais per tal que tingui un impacte positiu en la salut física i psicològica de la població i s'assenyala que aquestes zones han de ser segures, accessibles, netes i hi ha d'haver espais de joc.

En aquesta línia, els infants que han participat en el projecte **reclamen millores en les condicions dels espais de joc disponibles a la ciutat**. De fet, segons les dades de l'EBSIB (2017), un 45% dels infants de 10 a 12 anys estan d'acord en que a la ciutat manquen espais per jugar i divertir-se i 2 de cada 10 infants assegura no disposar d'un espai a l'aire lliure on jugar amb seguretat. D'aquesta manera, els infants lamenten l'ús que determinats ciutadans fan de l'espai públic per una banda i les restriccions d'algunes normatives vinculades a l'ús dels espais públic i les zones de joc per altra. Tal i com s'il·lustra en les següents cites, aquestes restriccions van en detriment de la seva satisfacció amb els espais públics del seu barri:

“Als parcs pels nens petits, als sorrals, hi ha molta gent fumant. Estàs jugant i el fum et ve a la cara”

(Laia, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

---

¹¹ Per més informació, consultar: [Phenotype Project](#)

“Que es pugui jugar a pilota i patins a totes les places” (...)“¿Per què fan una plaça si després no es pot jugar a res”

(Bernat, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

En relació amb aquesta última cita, cal tenir present que arrel de l'aprovació de l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana (CONV) (2006), altrament coneguda com l'ordenança de civisme, es procedeix a regular l'ús de l'espai públic per al joc. Així, en el capítol 4 titulat “Ús inadequat de l'espai públic per a jocs” s'estableix que jugar a pilota pot ser considerat una infracció lleu, susceptible de ser sancionat. És a partir d'aquesta normativa que es poden trobar cartells com els de la imatge per la ciutat de Barcelona de la que els infants de la ciutat es queixen:

Per últim, resulta fonamental destacar **que els infants reclamen que es tinguin en compte les seves pròpies necessitats a l'hora de dissenyar els espais públics i les zones de joc.** Alguns dels elements que es remarquen en aquest línia són els següents:

“Hi ha parcs però són molt infantils i ens diuen que no podem entrar perquè són per nens més petits. No hi ha parcs per nosaltres”

(Arnau, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

“Que facin tobogans més grans, coses per escalar, tirolina per als nens més grans als parcs, coses no només per petits”

(Aina, 11 anys, La Prosperitat, Nou Barris)

“Fer parcs per la gent gran, els avis, les àvies...i fer uns altres pels nens perquè puguin jugar sense que la gent gran estigui passejant i per poder evitar donar-li cops a la gent gran amb la pilota...etc”

(Eduard, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

“Les instal·lacions públiques no estan fetes per la nostra edat (...) acaba sent mal vist per part nostra jugar als parcs”

(Anna, 11 anys, El Camp de l'Arpa del Clot, El Clot)

Sent el joc, un dels elements fonamentals en la vida dels infants i en el seu creixement personal i social, resulta fonamental tenir en compte les valoracions i les propostes que els mateixos infants fan dels espais públics i dels usos que se'n fan tal i com s'ha posat de manifest en l'anterior apartat.

4.2.2 La importància de les relacions veïnals, la convivència i la seguretat

Segons l'urbanista Jordi Borja: “l'espai públic s'ha d'entendre com un àmbit de relacions i de cohesió social, de referents que transmetin sentit a la vida ciutadana, que marquin simbòlicament el territori, que proporcionin seguretat i elements d'identitat específica”¹². En aquest sentit, els infants ho tenen clar: el fet de **conèixer els seus veïns/es i el grau de seguretat percebuda** són dos elements claus per explicar el seu nivell de satisfacció amb el seu barri. Així ho expressen els nenes i les nenes que han participats en el tallers quan asseguren:

[Què ha de tenir un barri?] Entre tots: “vida social, bon ambient, que t'hi portis bé amb la gent”

(Estudiants de 6è d'un centre del barri de La Vila de Gràcia)

[Què ha de tenir un barri?] “Que al barri hi hagi vida, que coneguem als veïns”

(Laura, 11 anys, La Guineueta, Nou Barris)

“Què ha de tenir un barri? Entre tots: seguretat; que hi hagi ambient o gent al carrer; que no s'escoltin crits ni molt xivarri; que sigui tranquil; que no hi hagi delinqüència”

---

¹² Jordi Borja: [Urbanisme i ciutadania](#)

(Estudiants de 6è d'un centre de l barri de L'Antiga Esquerre de l'Eixample)

“Alegria entre la gent que passi pel costat d’una persona i et digui <<bon dia!>>, que la gent sigui simpàtica”

(Rebeca, 11 anys, El Besòs i el Maresme, Sant Martí)

És més, per als infants és important que en els seus barris hi hagin infants de les seves mateixes edats i que disposin d’espais on puguin relacionar-se, tal i com es posa de manifest en les següents cites:

“A l’Eixample és així com gran és difícil trobar nens/amics i m’agradaria que hi hagués com algun sistema”

(Eva, 11 anys, L'Antiga Esquerre de l'Eixample, Eixample)

“Al meu barri no hi ha ningú de la meva edat i això no m’agrada”

(Gemma, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Potser no estan satisfets amb el seu barri perquè són per gent gran i no hi ha nens”

(Carla, 11 anys, Sarrià, Sarrià-Sant Gervasi)

De fet, com assegura el pedagog italià, Francesco Tonucci, el fet que hi hagin infants a l’espai públic implica que hi hagi una major percepció de seguretat per al conjunt de la població que hi habita. Així ho manifesta quan diu que: “los adultos somos peores si no nos controlan los niños, peores como personas, como conductores, etc. Y la ciudad se hace más insegura (...) Paradójicamente no dejamos salir solo a los niños, pero la calle es más peligrosa porque no hay niños”¹³. En aquesta mateixa línia van els resultats d’una recerca de l’IIAB (2017) en que s’assegura que: “**la presència d’infants i adolescents al carrer és un bon indicador de la qualitat de vida comunitària**”¹⁴. I és que en termes de seguretat els infants mostren una elevada preocupació i reclamen actuacions per part de tots els agents implicats, especialment per part de l’Ajuntament. De fet, consideren que la seva llibertat i l’ús que fan dels espais públics queda amenaçada per qüestions vinculades amb la seguretat tal i com s’il·lustra en les següents cites:

“Que els parcs no estiguin a prop de la carretera perquè si els més petits s’escapen i és perillós”

(Martina, 11 anys, La Vila de Gràcia, Gràcia)

¹³ [Francesco Tonucci: “La calle es peligrosa porque no hay niños”](#)

¹⁴ [Consideracions sobre l’espai públic amb perspectiva d’infància i adolescència](#)

“De vegades els teus pares diuen que no vagis a aquell parc perquè és perillós, crec que hi hauria d’haver més vigilància”

(Lídia, 11 anys La Marina de Port, Sants-Montjuic)

“Que no hi hagi gent que et pugui fer mal. Al costat de la meva casa hi ha un bar on hi ha persones que van a trencar vidres i això no m’agrada, no em fa sentir segur”

(Alfredo, 11 anys, El Fort Pienc, Eixample)

“Si en els seus barris hi ha més robatoris han d’anar més amb els seus pares i no sols. I potser poden veure menys als seus amics i tenen menys llibertat”

(Alejandra, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

En concordança amb els resultats de l’exploració de l’EBSIB, hi ha **diferències significatives entre la satisfacció dels infants amb el barri segons el districte en el que resideixen** i que es troba estretament vinculat a qüestions de seguretat i possibles conflictes que es produeixen en determinats barris:

“Aquest és un barri més conflictiu, els pares tenen una mica de por i no em deixen tanta de llibertat”

(Georgina, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“A Ciutat Vella els edificis són vells, més antics, està més brut, no ho reparen. El parc Jupiter¹⁵ també afecta bastant. Hi ha gent de 17-18 anys que els hi diem <<jarrotas>> perquè porten una bossa amb cola que la van esnifant”

(David, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“Que no hi hagi persones dolentes, que fan mal, tants borratxos que es posen davant dels nens...”

(Susana, 11 anys, Gòtic, Ciutat Vella)

“Jo com que visc a la Rambla i al primer pis sona molt soroll i molesta (...) algunes vegades quan hem de dormir el veí de dalt fa molt de soroll i fan festa i baralles i no podem dormir”

(Nadira, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

[parlant de conflictes entre veïns...] “aquí en la Mina es el doble o el triple que en todo Barcelona”

(Josué, 11 anys, El Besòs i el Maresme, Sant Martí)

---

¹⁵ Nom fictici

“No em sorprèn gaire *lo* dels barris perquè al meu barri, a l’Hospitalet, hi ha moltes persones que es peguen pel carrer”

(Míriam, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

De fet, més enllà d’on resideixin, en els imaginaris del conjunt d’infants que han participat en els tallers coincideix en concebre Sarrià i Les Corts com els barris més segurs i el Raval com un dels barris més insegurs de la ciutat.

Pel que fa al sentiment de seguretat per anar sols i soles pel carrer, és fonamental tenir en compte que de **entre les que afirmen no sentir-se segures quan van soles pel carrer són totes nenes:**

“Amb tot el que surt per la tele de violacions quan vaig pel carrer em fixo molt amb la gent”

(Adriana, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Si vaig sola em sento segura però si veig algú que no em fa il·lusió passar pel costat doncs l’esquivo”

(Berta, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Per la nit no em sento segura però durant el dia sí”

(Susana, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

Per últim i tornant a la importància que els infants li donen als aspectes relacionals i de convivència amb els seus veïnes i veïnes, és important tenir en compte el que ens recorda Elena Guim, arquitecta especialitzada en recollir la veu dels infants per a repensar els espais públics, quan assegura que: “la seguretat no és posar càmeres sinó mantenir el sentiment de comunitat”¹⁶. Així doncs, és important que per tal de que els infants es sentin còmodes i segurs en els seus barris que resideixen, es treballi per millorar les relacions de convivència entre els veïns que conviuen en un mateix territori.

---

¹⁶ [“Com a nen hi ha espais a Barcelona que t’expulsen”](#)

4.2.3 La neteja, la contaminació i el medi ambient com elements claus a l'hora de valorar els espais públics i les zones de joc

Les qüestions vinculades amb el nivell de neteja i la contaminació han estat alguns dels elements que han cobrat més rellevància en els diferents tallers participatius a l'hora de valorar el seu nivell de satisfacció amb el seu barri. En aquest sentit, els infants plantegen un gran nombre de propostes a l'Ajuntament perquè endegui iniciatives i mesures que puguin millorar el seu grau de satisfacció. Vegem-ne alguns exemples:

[Un barri] "Ha de ser acollidor. Un barri apartat de contaminació. Jo visc a Aragó i a St. Joan de Peguera i és més tranquil perquè no hi ha tants cotxes"

(Natàlia, 11 anys, L'Antiga Esquerre de l'Eixample, Eixample)

"Pues que un dia a la setmana no es pugui passar amb cotxes contaminants i més bicis, patinets"

(Adrián, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

"Fer reduir els cotxes i que siguin elèctrics per així no contaminar tant"

(Pol, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

"Que l'Ajuntament ajudi a comprar cotxes elèctrics i plaques solars per millorar l'aire de Barcelona i el soroll"

(Raquel, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

"Pregunto si es podria fer més dies sense cotxes. No cada setmana, però sovint"

(Irene, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

"Que posin més papereres i que hi hagin més lavabos públics"

(Lluís, 11 anys, La Guineueta, Nou Barris)

Tal i com es posa de manifest a les anteriors cites, existeix **unanimitat entre els infants en reclamar menys cotxes als carrers com a principal mesura per reduir la contaminació a la ciutat**. De fet, dels tallers es desprèn que els infants estan altament conscienciats en la necessitat de respectar el medi ambient i la contaminació és interpretada pels infants com una amenaça per la seva seguretat. Així, l'excés de cotxes els afecta negativament en el fet de poder utilitzar els espais públics amb llibertat:

"Abans no hi havia tants cotxes (...) no pots sortir al carrer a jugar a pilota ara"

(Juan, 11 anys, Montbau, Horta-Guinardó)

“Antes tenies més llibertat que ara. Podies estar tota la tarda fora sense que ningú t’estigués vigilant i ara hi ha més cotxes, autobusos... és més perillós que abans i ara només t’estan protegint [els teus pares]”

(Daniel, 11 anys, El Fort Pienc, Eixample)

I més enllà dels cotxes, apareixen altres aspectes vinculats amb qüestions de neteja que provoquen un elevat grau d’insatisfacció entre els infants com és el fet que les persones no tirin les escombraries i/o les caques de gos als contenidors o que la gent consumeixi drogues pel carrer, entre els aspectes més destacats.

4.2.4 Imaginaris dels diferents barris de la ciutat

Si bé en la majoria d’ocasions els costa ubicar els diferents barris i districtes de la ciutat, a partir dels diferents tallers es posa de relleu que existeixen uns imaginaris diferenciats entre alguns barris en particular que respon principalment a qüestions econòmiques i/o seguretat. En aquest sentit, s’estableix una correlació entre nivell de renda, seguretat i felicitat tal i com s’il·lustra en les següents cites:

“A Sarrià tenen més diners que a altres barris i al tindre més diners poden tenir més coses i estar més contents”

(Andrés, 11 anys, La Marina de Port, Sants-Montjuïc)

“És molt diferent viure en un barri ric que en un pobre, òbviament els rics són més feliços”

(Júlia, 11 anys, L’Antiga Esquerre de l’Eixample, Eixample)

“Als barris més rics estan com més lliures”

(Iker, 11 anys, El Gòtic, Ciutat Vella)

“Ciutat Vella i Sant Andreu és un barri més pobre, les cases són més velles i els carrers més bruts”

(Lluc, 11 anys, Sarrià, Sarrià-Sant Gervasi)

“A Ciutat Vella els carrers són molt petits, hi ha molta gent demanant diners, *basures* pel carrer... és molt diferent que Gràcia”

(Ivet, 11 anys, La Vila de Gràcia, Gràcia)

“El Raval amb tot el tema de traficants amb drogues no crec que estiguin molt contents”

(Pol, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“Per exemple, si tu vas a la Mina veus que no hi ha tan bon rollo com aquí a Gràcia”

(Magí, 11 anys, La Vila de Gràcia, Gràcia)

En relació amb la Mina en particular, és important tenir en compte l'estigma que aquesta zona arrossega, tal i com s'han ocupat de denunciar reiteradament plataformes del mateix territori com és el cas de “Des de la Mina”¹⁷. I és que segons el sociòleg Loïc Wacquant, especialitzat en pobresa urbana, l'estigma territorial és una “marca denegatòria que afecta a determinats entorns urbans i a les persones que els habiten, oposició moral i distància social i física respecte a la resta de la ciutat i ciutadania”.

4.2.5 Sobre els desplaçament de casa a l'escola

Un altre aspecte que els infants destaquen a l'hora de valorar la seva satisfacció amb el seu barri i la ciutat en general, té a veure amb la distància i la seguretat que caracteritzen els desplaçament que fan diàriament de casa a l'escola:

“Cal assegurar les rutes de casa a l'escola perquè hi ha molts cotxes i això fa que no puguem anar sols”

(Marc, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

[La satisfacció amb el barri] “Depèn del barri on vius. Jo visc una mica lluny de l'escola i haig d'anar cada dia en metro i no m'agrada”

(Biel, 11 anys, Fort Pienc, Eixample)

De fet, tal i com s'ha demostrat en un estudi recentment publicat per l'Institut d'Infància i Adolescència (2017)¹⁸, **l'existència de camins escolars té l'objectiu dotar d'una major autonomia personal, responsabilitat i qualitat de vida als infants i joves en els seus desplaçaments de l'escola a casa**. D'acord amb l'estudi, per a que aquest objectiu es pugui assolir, cal assegurar una major seguretat en els itineraris d'accés als centres educatius.

4.2.6 L'excés de turisme com un element poc satisfactori

---

¹⁷ [Des de la Mina](#)

¹⁸ [Avaluació del programa Camí escola, espai amic](#)

Per últim, **els infants es queixen que l'excés de turisme en determinades zones de la ciutat**, especialment al centre, i de com aquest fet té conseqüències negatives a l'hora de valorar el seu grau de satisfacció amb el seu barri o la ciutat en general:

“Si venen a un lloc [els turistes], que ho cuidin. A casa meva hi ha un pis que és com un hostel i els turistes pugen la bici per les escales i ho deixen tot brut”

(Alex, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“Barcelona cada vegada volen que sigui més gran perquè vinguin més turistes i fer més hotels i falten coses importants pels que som d'aquí”

(Irina, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“Fan edificis i edificis per turistes i els del barri estan cansats de tants turistes i soroll”

(Biel, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“Crec que implica bastant l'airbnb. Els barris més cèntrics hi ha més turisme i hi ha massa soroll, tenen molt soroll. Podrien avisar als veïns si han de fer soroll”

(Martí, 11 anys, L'Antiga Esquerre de l'Eixample, Eixample)

4.3 Conclusions

En primer lloc, els infants reclamen més zones verdes i d'espais de joc per poder realitzar activitats a l'aire lliure, millorar les condicions dels espais ja existents i que es tinguin en compte els seus interessos i les seves necessitats a l'hora de condicionar aquests espais. En segon lloc, remarcar la importància que tenen pels infants les relacions veïnals i especialment de la presència d'infants i joves als seus barris com a aspectes fonamentals per assegurar un elevat grau de satisfacció amb els seus barris de residència. Per últim, destacar que el fet de reduir la contaminació i assegurar una major seguretat als barris, es concebem com a elements claus per assegurar un major benestar i una millor llibertat.

5. Salut i cos

5.1 Introducció

Tal com s'han ocupat de demostrar diversos estudis, **la salut representa un dels factors que més pes té a l'hora d'explicar el benestar dels infants** (Children's Society, UNICEF). En correspondència amb els resultats de l'EBSIB (2017), la infància de Barcelona declara gaudir d'uns elevats estàndards de salut i aquesta representa un element fonamental per entendre la seva satisfacció amb la vida, tal i com es posa de manifest en la següent cita:

[Sobre la salut] “trobo que està molt bé que estigui a dalt de tot [de l'escala de satisfacció amb aspectes de la vida] perquè ha de ser una de les nostres prioritats”

(Liliana, 11 anys, El Camp de l'Arpa del Clot, El Clot)

En aquest sentit, hi ha consens generalitzat entre els infants de percebre **la salut com un dret fonamental** i que requereix d'una cobertura total i gratuïta:

[sobre el cost de les medicines] “per què pagar per millorar la teva salut o per salvar alguna vida?”

(Joel, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

“La salut està molt bé aquí, a altres països et fan pagar 300 euros per qualsevol cosa”

(Lluc, 11 anys, El Clot, El Clot)

En el present apartat es repassen alguns dels factors que permeten aprofundir sobre la salut percebuda de la infància a Barcelona i sobre alguns dels aspectes que expliquen que els nens i nenes encara no acabin d'estar del tot satisfets amb la seva salut. Els continguts que s'inclouen a l'apartat són els següents: en primer lloc, es tracten diferents aspectes relacionats amb les emocions i la somatització dels malestars, en segon lloc es debat sobre qüestions vinculades amb la salut mental i la medicalització entre els infants, en tercer lloc, s'analitzen condicions

de salut adverses que tenen un impacte en els processos d'aprenentatge, en quart lloc, s'analitzen els factors que expliquen que alguns infants de la ciutat experimentin dificultats per dormir i per últim, es debat al voltant de la satisfacció dels infants amb el seu cos i la seva imatge personal i sobre qüestions vinculades amb els hàbits alimentaris.

5.2 Resultats sobre l'àmbit de la salut i el cos

5.2.1 Sobre l'estat d'ànim i el somatitzar el malestar

Quan s'analitza el benestar subjectiu de la infància, el que s'està explorant és què els fa sentir satisfets amb la vida, què el agrada, els fa feliços però també què els preocupa, els inquieta; en definitiva, el que s'està debatent és sobre aspectes que tenen a veure amb les emocions. En aquest sentit, si bé resulta fonamental el paper dels diferents agents de socialització (família, escolar, amistats principalment) a l'hora d'explicar la seva satisfacció global amb la vida, a partir dels tallers participatius, es posa de relleu com **la confiança en un mateix i l'autoestima són factors claus a l'hora d'explicar el seu benestar:**

“Has de confiar amb tu de que si vols fer una cosa ho faràs”

(Joan, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“T'has d'agradar a tu mateixa perquè és l'únic que tens”

(Lorena, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

[Què vol dir això de tenir bones emocions?] “Si estàs segur amb tu mateix, si estàs còmode”

(Mariona, 11 anys, La Sagrada Família, l'Eixample)

Per altra banda, són varis els infants que fan referència a aspectes de la personalitat, com per exemple ser optimista o tímid, per explicar el seu benestar i el de la resta dels infants:

“El tema d'estar satisfet és molt personal, depèn de la persona i de la seva personalitat, com veu les coses”

(Gemma, 11 anys, La Sagrada Família, l'Eixample)

“Depèn de l’opinió de la persona. Pot ser per optimisme que diuen que estan més satisfets amb la seva vida”

(Mariona, 11 anys, L’Antiga Esquerre de l’Eixample, l’Eixample)

“Potser [la poca satisfacció amb la vida] ho ha posat gent tímida i si ets tímida no t’apropes a la gent i aleshores no tens suficients amics”

(Raquel, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

A partir d’aquesta última cita s’observa com la satisfacció dels infants amb la vida en general s’explica per qüestions relacionals, en aquest cas amb les amistats, i sobre com el fet de ser una persona tímida pot anar en detriment de les seves relacions amb els companys de classe i en conseqüència, tenir un menor nivell de satisfacció i benestar. Així mateix, els infants posen de relleu la importància de sentir-se acompanyats per part de l’entorn familiar i escolar quan es senten baixos d’ànims o quan han tingut algun problema a l’escola:

“Preguntar-nos més les coses que ens preocupen i fer-hi alguna cosa com ajudar-nos i fer el possible perquè ens deixin de preocupar”

(Jana, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

5.2.2 Benestar i salut mental

Una de les principals conclusions en relació amb les qüestions de salut mental és que als infants els costa parlar sobre aquesta qüestió. Així, és un tema que escassament ha aparegut als tallers participatius, amb algunes excepcions:

[Què vol dir estar content amb la teva salut?] “No tenir cap enfermetat (...) que estàs bé psicològicament, que no tens molts problemes del cap, malalties psicològiques”

(Andrés, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

Si els hi poses massa pressió als teus fills a lo millor els hi agafa alguna malaltia psicològica. La societat ja fa pressió, si a sobre ho fan els teus pares doncs malament”

(Silvia, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

De totes maneres sabem per les dades de l'últim informe FRESC (2016) que aquest és un tema fonamental a tenir en compte avui en dia doncs 1 de cada 10 adolescents són probables casos de patir problemes de salut mental, percentatge que augmenta entre l'alumnat d'instituts de barris desafavorits. Un aspecte que sí que ha aparegut en alguns dels tallers participatius és el consum de medicació per part d'infants que han estat diagnosticats per trastorns de dèficit d'atenció i hiperactivitat:

“Jo em *tomo* un medicament per dormir perquè sinó em costa molt”

(Míriam, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

“Si no em prenc aquesta pastilla el dia següent no pots dormir o tardes 4 hores. Els dos tenim TDAH”

(Adrián, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

“Jo prenc pastilles per anar-me'n a dormir, perquè em relaxi i pel matí a vegades em tenen que donar una altra pastilla perquè em relaxi”

(Juan Andrés, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

I es tracta d'un tema de gran rellevància donat que tal com ja va alertar l'ONU en una Comissió del Drets de la Infància, **el consum de psicoestimulants en infants diagnosticats amb TDAH ha augmentat de forma molt considerable en un curt període de temps**¹⁹. En aquest sentit, són diversos els i les professores que estaven presents en els tallers que han posat de manifest la gran dificultat pel estudiants que es troben medicalitzats el seguir el ritme de la classe.

5.2.3 Condicions de salut adverses i els estudis

Tot i que en els discursos dels infants, escassament es fa referència a l'impacte que tenen els problemes de salut física i/o mental en el procés d'escolarització dels infants, és precisament a través de la observació a les 45 escoles que han participat en els tallers que es posa de manifest com **la trajectòria dels estudiants es troba condicionada per qüestions de salut, especialment entre l'alumnat amb necessitat educatives especials**. De fet, les dades de l'EBSIB posen clarament de manifest com els infants que han manifestat tenir algun tipus de

---

¹⁹ [TDAH: el laboratori de la infància](#)

necessitat educativa especial -ja sigui algun tipus de discapacitat sensorial, motriu o psíquica o trastorns de conducta-, presenten uns menors nivells de satisfacció amb els seus processos d'aprenentatge, amb les seves relacions amb els companys de classe i, en general, amb la seva satisfacció global amb la vida:

[Els que estan poc o gens satisfets amb la salut] “Per exemple quan algú té asma li agradaria molt jugar a futbol, jugar a bàsquet, estar molt temps fent exercici però per exemple per l’asma et costa molt i ja no estàs satisfet”

(Octavio, 11 anys, El Besòs i el Maresme, Sant Martí)

Per altra banda, **són varis els infants que afirmen que el fet de sentir-se pressionats en els estudis**, tant per ells mateixos com per part dels seus progenitors, té un clar efecte a nivell de salut tal i com es mostra en les següents cites:

“També pot ser [que tinguem mal de cap] quan fem molts deures o quan tinc un control perquè tinc molts nervis”

(Laura, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

“Em costa dormir quan tinc un examen molt important”

(Silvia, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

De fet, destaca que el 30% dels nens i nenes que van contestar l’enquesta, afirmaven que en els últims 15 dies s’havien sentit bastant o molt estressats, sent l’àmbit escolar un dels principals causants del seu estrès.

5.2.4 Dificultats per dormir

A partir de les dades de l’EBSIB (2017), es detecta que **un 31% dels nens i nenes té dificultats per dormir, almenys, un dia a la setmana. I la meitat d’aquests, el 15%, té dificultats per dormir gairebé cada dia**. Segons el infants, els principals motius pels quals consideren que els costa dormir són per l’ús del mòbil abans d’anar dormir o per alguna preocupació a rel d’alguna discussió a l’entorn familiar i/o escolar:

“Em costa moltíssim de dormir perquè t’ho estàs passant molt bé amb el mòbil i estàs distret i em quedo més estona mirant el mòbil i la tablet, me’n vaig a dormir més tard i m’aixeco amb una son! Una vegada quasi em quedo adormida a classe”

(Berta, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“A mi em costa dormir quan em passa *algo* dolent, quan algú et diu *algo* a l’escola per exemple o quan tinc moltes coses al cap”

(Paula, 11 anys, Sant Gervasi-La Bonanova, Sarrià-Sant Gervasi)

“Em costa dormir perquè tinc por i aquestes coses, i estic molt agitat”

(Blai, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

Per altra banda, és important remarcar que hi ha un sector dels infants que manifesten tenir dificultats per dormir degut al soroll dels seus veïns. D’aquest, tots són del Ciutat Vella (per més informació, veure apartat barri)

“A mi també algunes vegades quan em de dormir el veí de dalt fa molt de soroll i fan festa i baralles i no podem dormir”

(Aymene, 11 anys, el Raval, Ciutat Vella)

5.2.5 Satisfacció amb el propi cos

En cinquè lloc, és fonamental tenir en compte la **importància que té pels infants el fet d’estar satisfets amb la seva imatge corporal**, sent aquest un dels aspectes més rellevants a l’hora de valorar el seu nivell de benestar. Segons les dades de l’EBSIB (2017), un 27% manifesta no estar prou satisfet amb el seu cos:

“Hi ha gent que no s’estima (...) No tothom s’estima tal com és”

(Martí, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“Hi ha un model i si tu estàs més gras o prim et diuen *algo* i et sents malament”

(Júlia, 11 anys, La Sagrada Família, l’Eixample)

“També és perquè et compares amb altre gent, si tu no et compares no passaria això”

(Marta, 11 anys, La Sagrada Família, l'Eixample)

A partir de les anteriors cites, es remarca la importància que té per un infant com el veuen els altres i com el grau d'aprovació o desaprovació de la resta té una forta influència a l'hora de definir com els infants estan de satisfets/es amb el seu cos (veure apartat entorn escolar):

[Què significa estar satisfet amb el teu propi cos? “El que et diuen de tu i com el veus”

(Núria, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

“Al final t'afecta si cada dia et diuen coses sobre el teu cos”

(Ingrid, 11 anys, Sant Gervasi-La Bonanova, Sarrià-Sant Gervasi)

La **insatisfacció amb el cos es troba estretament vinculada amb qüestions de gènere** ja que, com demostra l'Organització Mundial de la Salut, afecta de forma significativament superior a les dones. Les dades de l'estudi corroboren aquestes dades i el principal factor que ho explica segons les pròpies noies que han participat als tallers és degut a la pressió social en que predominen uns canons de bellesa basats en estar prima com una forma d'èxit i acceptació social i que afecten en major mesura a les noies:

“Hi havia una part [de l'enquesta] que et preguntava sobre el teu cos i hi ha noies que es senten malament amb el seu cos i a les revistes surt que hem de ser espectaculars i no ho som. I hi ha noies que es fixen tant en el seu cos que ho acaben passant malament”

(Georgina, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“Jo crec que és igual però pel tema de la societat les nenes estan més pressionades pel seu aspecte que els nens a ser com més flaques, a tindre roba més bonica, cabell més bonic”

(Helena, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“Sí, perquè mires a una revista o a la tele i hi ha noies molt primes i ho vas veient i això et va tocant el cap i dius: <<jo vull ser com aquest>>”

(Júlia, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

De la mateixa manera, sent l'etapa de l'adolescència²⁰ un període on s'experimenten canvis significatius a nivell físic i psicològic i on la construcció de la pròpia imatge esdevé un element fonamental en la conformació de les seves identitats²¹, a partir dels tallers participatius es posa de relleu que aquesta preocupació per la imatge va en augment a mida que es van fent grans:

“A les nenes ens importa més l'aspecte físic. [I us importa més o menys respecte el curs passat?] Ara més”

(Jèssica, 12 anys, El Carmel, Horta-Guinardó)

“Als nens ens dóna més igual el cos. Jo per exemple no ho valoro tant, valoro més altres coses que no pas el cos”

(Jofre, 11 anys, El raval, Ciutat Vella)

“Potser estem en una edat, sobretot les nenes, on ens estem desenvolupant més i estem menys contentes amb el nostre cos perquè no ens agrada o no estem còmodes perquè els nois és com que es desenvolupen més tard”

(Natàlia, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

“També pot ser perquè aquestes edats hi ha moltes nenes que diuen <<no vull menjar, que no m'agrada el meu cos, que vull ser com aquella persona i que no em diguin grassa...>>”

(Lia, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

Per altra banda, també **s'observen diferències en la satisfacció dels infants amb la seva imatge personal en funció del nivell socioeconòmic**. Així, entre els infants que asseguren sentir-se poc satisfets amb el seu cos, la diferència entre els que pateixen privació material

---

²⁰ La OMS defineix l'adolescència com el període de creixement i desenvolupament humà que es produeix després és de la infància i abans de l'edat adulta, entre els 10 i els 19 anys ([informe FRESC, p.17](#))

²¹ [Curran \(2017\): ¿Qué lleva a los jóvenes a dejar los estudios?](#)

(85,9%) i els que no (14,1%) és notablement superior a la disparitat entre els que sí que estan satisfets amb el seu cos (78,46% i 21,54% respectivament).

En relació amb les propostes, els infants assenyalen la importància de promoure l'autoestima i acceptació del propi cos per una banda i de promoure hàbits saludables per altra:

- Fer projectes per donar més seguretat als nens i perquè creguin més en el seu cos (Estudiants de 6è d'un centre del barri de la Sagrada Família)
- Et diguin consells perquè no et sentis malament del teu cos (Estudiants de 6è d'un centre del barri de la Sagrada Família)
- Parlar amb gent experta que conegui casos semblants per la qual no avergonyir-se del seu propi cos (Estudiants de 6è d'un centre del barri de la Sagrada Família)
- Quan algú està trist perquè una altra persona li ha insultat pel seu cos o la seva salut, recordar-li les coses bones del seu cos (Estudiants de 6è d'un centre del barri de la Ciutat Meridiana).
- Fer més esport, menjar millor i tenir hàbits saludables com anar a dormir, adoptar una bona postura corporal, limitar les hores davant les pantalles i rentar-nos les dents tres cops al dia (Estudiants de 6è d'un centre del barri de Sants).

Així mateix, reclamen una intervenció política per part de l'Ajuntament per tal d'incidir en aquesta imposició d'uns determinats cànons de bellesa que imperen avui en dia a la societat:

“L'Ajuntament és qui pot fer més [per millorar la satisfacció amb la salut i el cos] perquè són els que *manden*, poden posar una norma pels anuncis perquè no hi hagi aquests models”

(Karen, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

Un últim aspecte a destacar pel que fa a la satisfacció dels infants amb el seu propi cos, és la presència d'un parell de nens que han manifestat no estar a gust amb el seu cos i el seu gènere i que preferirien haver nascut amb l'altre sexe. Si bé quantitativament no són significatiu amb el conjunt de nens i nenes que han participat en els tallers, és molt rellevant que aquests infants hagin tingut la seguretat de poder expressar aquesta inquietud en un context com el d'una dinàmica com varen ser els tallers i aquest representa un repte que caldria ser abordat en futures recerques sobre benestar infantil.

5.2.6 Salut i alimentació

Per últim, cal tenir en compte que un dels aspectes que més apareix quan es pregunta als infants sobre què defineix per ells i elles la salut fa referència al tipus d'hàbits alimentaris que un individu té. Així, el fet de no menjar greix ni sucre en excés i menjar més fruita i verdura es presenta com un dels principals propòsits que es fan a ells mateixos a fi d'estar satisfets amb la seva salut. De la mateixa manera, **reclamen tant al seu entorn familiar com a l'escola que promogui i els proporcioni un tipus d'alimentació saludable**, sent especialment crítics amb l'escola en el sentit que quan se'ls preguntava sobre en quins aspectes els agradaria poder decidir de l'escola, hi ha una unanimitat en mencionar el menjar.

Per altra banda, és important tenir en compte que a partir de l'anàlisi realitzada es posa de relleu que **els aspectes relacionats amb l'alimentació es troben estretament marcats en termes de desigualtats socials**. Dels discursos dels infants que estan escolaritzats en les escoles dels barris de renda inferior, es desprèn que la salut es troba vinculada a tenir les condicions mínimes garantides "tenir diners per comprar-te menjar". Aquest imaginari que no apareix entre els infants de rendes més altes no hauria de sorprendre a ningú tenint en compte que segons les dades del BIFAB (2014), el 4,4% dels infants en barris de rendes baixes no poden fer un àpat de carn o peix almenys cada dos dies, quinze vegades més que en els barris de rendes altes.

"Si tu tens gana i no pots menjar doncs no posaràs que estàs molt satisfet"

(Noemí, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

"Jo crec que una mica sí que influeix perquè el peix, per exemple, és molt car i algunes verdures també i no totes les famílies s'ho poden permetre"

(Iker, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

[Estan poc o gens satisfets amb la salut] "Si tens pocs diners per comprar-te pa o menjar"

(Sheila, 11 anys, El Besòs i el Maresme, Nou Barris)

En contrast, l'accés menjars ecològics, biològics i d'alta qualitat es troba exclusivament present entre els infants que provenen de barris de rendes més altes, entre els que demanen a

l'Ajuntament que promogui la provisió d'aquest tipus d'alimentació, tal i com s'il·lustra en la següent cita:

“L'Ajuntament podria donar més diners per a vegetals, etc. o fer campanyes publicitàries per a mercat ecològic o per fer-se vegetarians, perquè beneficia molt”

(Adriana, 11 anys, Pedralbes, Les Corts)

5.3 Conclusió

A partir dels tallers participatius, es posa de manifest la importància de la salut com una de les condicions essencials per als infants per estar satisfets amb la vida. Si bé les dades de l'EBSIB assenyalen un elevat nivell de satisfacció dels infants amb la seva salut, en els tallers es posa de relleu la importància que cal seguir treballant (especialment des de la família i l'escola) aspectes com el fet d'experimentar algun tipus de necessitat educatives especials o totes les qüestions vinculades amb les emocions i la salut mental a fi de garantir un major benestar dels infants amb la salut i amb la seva vida en general. Així mateix, és important destacar que en l'imaginari dels infants són molt presents tots els aspectes vinculats amb la promoció dels hàbits saludables tant en l'alimentació com en l'activitat física com elements imprescindibles per tal de gaudir d'un bon estat de salut. Per últim, es posa de manifest com la satisfacció amb el cos i la imatge personal es troba fortament vinculada a qüestions de gènere, sent més les noies les que estan menys satisfetes amb el seu cos.

6. Diferències per gènere i per qüestions d'orígens

6.1 Resultats de satisfacció global amb la vida per raons de gènere

A priori, en la majoria de tallers, s'observa una certa dificultat per part dels infants a l'hora d'explicar les diferències que s'han observat a partir dels resultats de l'EBSIB respecte la satisfacció global amb la vida entre nois i noies²². És més, tal i com es posa de relleu en les següents cites o bé els hi sorprenen aquestes diferències o bé no hi estan d'acord:

“Que hi hagi diferències entre nens i nenes és molt *raro*, sorprèn bastant”

(Iris, 11 anys, La Prosperitat, Nou Barris)

“No hi estic d'acord perquè totes les persones som iguals”

(Cristian, 11 anys, La Marina i el Port, Sants-Montjuïc)

De totes maneres, a partir de l'anàlisi del conjunt de dades recollides en els tallers es posa de manifest que **els infants sí que identifiquen diferents vivències que experimenten nois i noies, les quals podrien explicar perquè hi ha més insatisfacció amb la vida entre les noies**. En aquestes explicacions apareix recurrentment la idea que vivim en una societat masclista que es tradueix en menors drets per les dones:

“Hi ha més nenes poc/gens satisfetes perquè els nens tenen més drets que les nenes”

(Damián, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

“La societat encara és una mica masclista. Encara que se suposa que les nenes tenen els mateixos drets no es tant veritat”

(Xavier, 11 anys, La Guineueta, Nou Barris)

---

²² Si bé la satisfacció global amb la vida és molt positiva tant en nens com nenes, entre els que asseguren no estar prou satisfets amb la vida en global, hi ha més representació de nens (32%) que de nenes (30%). Dins del subgrup de “no prou satisfets”, entre els que es manifesten “gens i poc satisfets/es” amb la vida en global predominen més les nenes (9%) que els nens (7%).

“No m’ha sorprès molt. Les nenes estan més desafavorides normalment”
(Víctor, 11 anys, El Putxet i el Farró, Sarrià-Sant Gervasi)

“El masclisme també és que els nens es creuen superiors a les nenes i creuen que poden fer coses que les nenes no”
(Joan, 11 anys, La Vall d'Hebrón, Horta-Guinardó)

“Potser hi ha masclisme, els nens es senten més poderosos i insulten a les nenes”
(Laura, 11 anys, Sant Gervasi-La Bonanova, Sarrià-Sant Gervasi)

Pel que fa als motius que expliquen, segons els infants, el fet que nois i noies puguin experimentar diferents nivell de satisfacció global amb la vida, aquests **expliquen que ja des de ben petits els hi són inculcats un conjunt d'estereotips sobre que el que li ha d'agradar a una nena o un nen:**

“Quan era petit perquè fos el meu color preferit el lila em discriminaven perquè deien que era de nena”
(Iván, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“A mi una cosa que em molesta és que sempre els hi posen tot rosa, maco... [a les noies] i em fa molta ràbia”
(Noa, 11 anys, El Camp de l'Arpa del Clot, Sant Martí)

“Però als nens també ens posen estereotips [de gènere]”
(Lluc, 11 anys, El Camp de l'Arpa del Clot, Sant Martí)

“Jo crec que és igual però pel tema de la societat les nenes estan més pressionades pel seu aspecte que els nens a ser com més flagues, a *tindre* roba més bonica, cabell més bonic”
(Nil, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“Ens han dit sempre: els nens blau, les nenes roses, els nens futbol i les nenes nines... sempre ha sigut així”
(Sergi, 11 anys, El Carmel, Horta-Guinardó)

De fet, resulta rellevant remarcar que quan es parla d'aquest reforç dels estereotips, els **esports són un dels àmbits al que els infants recorren més per donar exemples d'aquestes desigualtats entre nois i noies**. En aquest sentit, són diverses les expertes en termes de gènere que posen de manifest les elevades situacions de discriminació que es viuen en el marc escolar vinculades a l'esport²³:

“La diferència (de satisfacció global amb la vida) podria ser pel masclisme. Per exemple, els nens no la deixen jugar perquè és una nena”

(Lara, 11 anys, Porta, Nou Barris)

“Per exemple, el futbol molta gent es pensa que és per homes i no és així”

(Dídac, 11 anys, La Guinaueta, Nou Barris)

“Molta gent a Barcelona és *maxista* i diuen que el rugby i els esports és només per nois, que el color rosa és de les noies... posen etiquetes. La societat és una mica *maxista*. A un nen li pot agradar el ballet i a una nena el rugby”

(Lluís, 11 anys, El Putxet i el Farró, Sarrià-Sant Gervasi)

“A l'hora del pati estan tots els nens jugant i totes les nenes *sentades*”

(Oriol, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

Per altra banda, dels discursos dels infants es desprenen una sèrie de trets que associen a les nenes com el fet de ser més sensibles i que expressen més les emocions però també més porugues i més dèbils:

“Potser es preocupen més per coses que nosaltres no tant; potser per l'aspecte físic o no ho sé”

(Júlia, 11 anys, L'Antiga Esquerre de l'Eixample, l'Eixample)

“Les nenes normalment tenim més por o no ens agrada fer tantes coses perquè no som tant atrevides o espontànies com els nens”

(Susana, 11 anys, Montbau, Horta-Guinardó)

“Són més sensibles. Si els hi fan bullying o *algo* els hi afecta més”

(Ona, 11 anys, El Putxet i el Farró, Sarrià-Sant-Gervasi)

---

²³ [Accions i no paraules. Bones pràctiques de gènere en l'esport](#) i [Una piedra en la mochila](#)

Les nenes es preocupen més i els nens amb una pilota ja estan contents
(Regina, 11 anys, Les Corts, les Corts)

“Les nenes són més prudents, més porugues, i si es fiquen amb elles pues s’aparten”
(Rocío, 11 anys, La Marina de Port, Sants-Montjuïc)

“Una nena es pot sentir inferior perquè són més dèbils”
(Bernat, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“No sentir-te bé amb el cos els hi passa més a les nenes”
(Albert, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“Aquí [a l’escola] veig més nenes que expressen més el que els hi passa que nens”
(Lluna, 11 anys, El Camp de l’Arpa del Clot, Sant Martí)

És curiós observar que a l’hora de definir el gènere, els infants es centren en caracteritzar a les noies i sovint amb associacions negatives tal i com s’il·lustra a les cites però en canvi apareixen poques reflexions sobre quins és el rol dels nois a l’hora d’explicar el gènere. Un altre dels elements que es mencionen a l’hora d’explicar possibles diferències entre nois i noies són qüestions de tipus biològic com que les noies maduren abans o que el seu caràcter es troba condicionat per qüestions hormonals:

“Potser estem en una edat, sobretot les nenes, on ens estem desenvolupant més i estem menys contentes amb el nostre cos perquè no ens agrada o no estem còmodes perquè els nois és com que es desenvolupen més tard”
(Ona, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

“A les nenes els hi venen els canvis hormonals, estan de més mal humor”
(Arnau, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

Un altra aspecte que els infants destaquen sobre com es manifesten les diferències entre nois i noies és a partir de les relacions d’amistat. En aquest sentit, hi ha un consens en afirmar que les noies tendeixen a barallar-se més, els hi afecten més les discussions i triguen més temps en reconciliar-se:

“Hi ha més piques entre les noies que amb nois”
(Anna, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Les nenes sempre són més... complicades”

(Berta, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Les nenes entre nenes es perdonen menys que els nens entre nens. És com que tenen més manies. És com: m’he enfadat amb aquesta i no vull parlar-hi perquè sinó tothom pensarà que sóc dèbil”

(Sara, 11 anys, La Barceloneta, Ciutat Vella)

“Els nens quan s’enfaden com que ho arreglen més ràpid i les nenes és com que li donen més importància i és com si fos la fi del món”

(Natàlia, 11 anys, Sarrià, Sarrià-Sant Gervasi)

“Els nens es barallen un dia i el següent els hi és igual i les nenes s’ho guarden tot i al final és com si explotessin”

(Arnau, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“La meva mare diu que les nenes acostumen a enfadar-se més per coses de menys importància”

(Paula, 11 anys, Pedralbes, Les Corts)

“Les nenes quan ens enfadem ens costa més, ens ho prenem diferent, ens afecta més”

(Ariadna, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

Les nenes som molt de que si no ens fem molt doncs passo d’ella o no vaig amb ella. Però els nens és com que s’ajunten amb tothom i van a buscar a gent que no coneixen

(Raquel, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

“Els nens quan s’enfaden és com que s’enfaden i ho arreglen al moment”

(Marta, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

“A les nenes els hi fa més cosa perdre una amiga perquè li expliquen tot però als nens no tant perquè no s’expliquen tantes coses i sempre estan jugant a futbol”

(Aina, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

Per altra banda i més enllà de les valoracions dels infants sobre els diferents caràcters o tipus de relacions que caracteritzen als nens i les nenes, també és important assenyalar la percepció

que tenen els infants sobre **el tracte que reben per part dels seus progenitors i que consideren que és diferent quan es tracta d'una nena que d'un nen:**

“No sé si semblarà una mica tonteria però normalment a les nenes, la meva mare, li fa coses a me germana que jo li pregunto: per què li fas a ella tot això i a mi no?”

(Rut, 11 anys, El Gòtic, Ciutat Vella)

“Per exemple, als meus dos germans petits que són *mellizos* quan a mi hem peguen molt fort, el meu pare a la petita no li fan res però al nen li reganyen. Jo amb el meu pare una relació bona no tinc i amb la meva mare més bona”

(Hugo, 11 anys, El Gòtic, Ciutat Vella)

“Per exemple, la seva filla vol jugar a l'escola que hi ha una extraescolar de futbol o de bàsquet i els pares no li deixen perquè diuen que és més per nois”

(Dúnia, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

“Les nenes tenen més pressió per les notes que els nens, li pressionen molt”

(Ingrid, 11 anys, La Marina de Port, Sants-Montjuïc)

“A vegades els pares no deixen fer coses a les nenes perquè són de nens”

(Míriam, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

“Jo faig bàsquet i tinc equip mixt i el meu problema és que sóc l'única nena del meu equip perquè els meus pares hem deixen fer el que a mi m'agrada però a vegades hi ha nens al *cole* que tampoc deixen fer, per exemple, futbol a les nenes”

(Núria, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

Amb tot plegat, hi ha un sector important dels infants que denuncien aquests tipus de desigualtats mencionats al llarg de l'apartat i en ocasions, consideren que aquestes situacions estan canviant en els últims anys:

“Les nenes també tenen dret a estar igual de bé que els nens”

(Marian, 11 anys, El raval, Ciutat Vella)

“Poder fer el que realment vols. A mi no m'agraden les nines (...) Si ets una nena i t'agrada el futbol ets una persona rara!”

(Adriana, 11 anys, Pedralbes, Les Corts)

“Pero también puede haber un chico que sea así, sensible, y que le llamen *nenaza* y le afecte”

(Alejandro, 11 anys, El Carmel, Horta-Guinardó)

“Estem acostumats a tenir una visió del que feien les noies i els nois i ara està canviant. Hi ha nens que fan coses que abans només les nenes i hi ha nenes que fan futbol”

(Alexia, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

6.2 Resultats de satisfacció global amb la vida per qüestions d'orígens

Tot i que les diferències per raons culturals escassament han aparegut en els tallers participatius, hi ha hagut un parell d'aportacions en que s'ha denunciat certes discriminacions que han patit alguns infants i que s'han considerat fonamentals exposar:

“Molts cops hi ha prejudicis. Jo quan entro en un supermercat veig que el *segurata* tota l'estona m'està mirant. Com ets negre doncs et passa, la resta no, són blancs”

(Joel, 12 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“A l'altra escola on anava hi havia més nens d'altres països [i què vols dir amb això?]....doncs que eren de l'Àfrica i així i anaven separats dels altres [Sí? I per què?] No ho sé...[però es separaven ells o els separaven els altres companys?] Sí, els altres...*bueno* jo no”

(Rubén, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

“M'ha sorprès molt veure que hi ha tants taronges i vermells [infants gens o poc satisfets a nivell global amb la vida] perquè potser que a la seva família no els hi deixen fer tantes coses o així... Abans els de pell morena havien de posar-se de peu a l'autobús i potser ara els nens de pell morena la seva família ha patit molt”

(Iris, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

De fet a nivell de propostes sí que apareix recurrentment la idea que cal **lluitar contra el racisme per millorar el benestar de tots els infants de la ciutat**. Per altra banda, han aparegut alguns discursos entre els infants en que es fa una associació directa entre la població gitana i situacions de conflicte que denoten un cert to pejoratiu cap aquest col·lectiu:

“Jo visc a Sants-Montjuïc i hi ha zones que hi ha gitanos, gent pobre, on hi ha baralles i crits i això no ajuda a tenir benestar”

(Martí, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó²⁴)

6.3 Conclusions

A partir dels resultats presentats en aquest apartat, es posa de manifest possibles factors que podrien ajudar a entendre els diferents nivells de satisfacció amb la vida per raons de gènere i culturals. Entre d'altres aspectes, els infants mencionen com, des de que són molt petits, els hi són inculcats una sèrie d'estereotips sobre el què significa ser un nen o una nena en la societat actual. És més, segons els infants, aquestes diferents formes d'entendre el gènere tenen un impacte en com es relacionen entre ells i en el tracte que reben per part dels adults, especialment per part dels seus progenitors. Pel que fa a les diferències per raons culturals, tot i que són escasses les aportacions en aquest aspecte, han aparegut comentaris sobre com alguns infants han experimentat o han observat situacions de discriminació per factors culturals. En aquest sentit, sí que són diverses les aportacions dels infants denuncien que cal fer front al racisme com un dels principals elements per assegurar el benestar de tots els infants de la ciutat, independentment d'on proveniu i quin sigui el seu color de la pell.

---

²⁴ En aquesta cita es posa de manifest la mobilitat dels joves en la seva trajectòria escolar en tant que el jove de la cita resideix al barri de Sants però es troba escolaritzat al barri d'Horta.

7. Els infants reclamen tenir més temps lliure per jugar

La convenció sobre els drets dels infants de les Nacions Unides (art.31) recull el dret dels infants a tenir temps de lleure i a participar en activitats culturals, artístiques, recreatives i d'esplai. En aquesta mateixa línia, els infants que han participat en els tallers, reclamen més temps per jugar i divertir-se:

“Yo creo que depende de la gente. Yo cuando tengo tiempo libre no me quedo en mi casa, salgo al parque. Somos niños y vale que sí, que nuestro deber es estudiar, pero no es nuestra vida. Eres un niño y tienes que salir al parque, tienes que divertirte, estar con tus amigos”

(Rocío, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

“Els nens necessiten més temps per jugar i divertir-se perquè quan siguin més grans ja no tindran tant de temps”

(Lua, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

En aquest sentit, la **majoria d'infants es queixen que tenen poc temps lliure perquè consideren que el temps que passen a l'escola i dediquen als estudis i a activitats extraescolars és excessiu** (veure apartat entorn escolar). Així ho corroboren les dades de l'EBSIB (2017), on s'assenyala que un 53% dels infants de 10 a 12 anys considera que no té prou temps lliure i un 40% no estan prou satisfets amb l'ús del seu temps. Pel que fa als deures en particular, pràcticament tots els grups han demanat reduir la quantitat de deures i d'exàmens, que relacionen directament amb la insatisfacció amb el temps lliure:

“Si per exemple vens de l'escola o de fer una extraescolar i vens molt cansat i els teus pares et diuen que et posis a estudiar doncs el temps lliure que tu voldries el tens per estudiar”

(Martina, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

“Jo per exemple crec que per la tarda podrien posar menys deures i també tindre més com descans perquè jo tots els dies vaig a entreno i quan torno a casa tinc de fer els deures”

(Gerard, 11 anys, El Carmel, Horta-Guinardó)

Així mateix, és important destacar que **els infants perceben que a mida que es van fent més grans i van avançant de curs, cada vegada han de dedicar més temps als estudis en detriment del seu temps lliure:**

“Ara vas més cansat. Ara ja ens hem acostumat però es nota. Abans no teníem tants exàmens i necessitem més temps per estudiar. Ara són més difícils i els trobem diferents”

(Leo, 12 anys, Les Corts, Les Corts)

“A mesura que et vas fent gran vas *tinguent* menys temps lliure perquè vas ampliant els teus estudis”

(Berta, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

Pel que fa a les activitats extraescolars, els infants coincideixen en afirmar que aquestes els hi treuen moltes hores del seu dia a dia i els hi agradaria poder tenir més temps pel joc lliure i el descans:

“Hi ha pares que volen el millor pels seus fills i els apunten a moltes coses i quan arriben són les 8h i és dutxar-se, sopar i anar a dormir”

(Jordi, 11 anys, El Clot, Sant Martí)

“El *cole* és de 9-17h i si tens extraescolars, després ja has de sopar”

(Nil, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Jo vaig posar que tinc poc temps lliure perquè tinc moltes activitats extraescolars i no tinc temps per fer el que vulgui”

(Rut, 11 anys, L'Antiga Esquerre de l'Eixample, l'Eixample)

De totes maneres, cal diferenciar entre diferents tipus d'activitats extraescolars ja que en funció de la seva naturalesa s'aproximen més o menys al que consideren temps lliure. Així, **si bé les activitats d'esport sí que s'acostumen a considerar temps lliure en tant que són**

activitats en les que es diverteixen mentre que activitats com reforç escolar o estar apuntat a una acadèmia d'idiomes està més vinculat a una obligació:

“Si fas una extraescolar que t’agrada molt és com temps lliure perquè quan la fas t’ho passes bé”

(Laia, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

“Yo me apunté al fútbol, aparte de porqué me gusta, para desconectar de los deberes. Me divierto y si me divierto es tiempo libre”

(Jonás, 11 anys, Ciutat Meridiana, Nou Barris)

“El fútbol sí que és temps lliure, l’acadèmia no”

(Alex, 11 anys, La Maternitat i Sant Ramón, Les Corts)

Més enllà de les activitats extraescolars, hi ha altres tipus d’activitats “organitzades” que els infants també gaudeixen com és la participació a esplais i caus:

“Jo vaig a un cau i és un lloc on també passes molt de temps i estàs jugant i estàs amb els amics... és un temps que jo aprecio molt. T’ensenyen *algo* i molts valors que és molt important”

(Nerea, 11 anys, El Congrés i els Indians, Sant Andreu)

Tot i que en el present informe no es pot fer un anàlisi exhaustiu de l’accés a activitat extraescolars de la infància de Barcelona en termes d’igualtat d’oportunitats, és rellevant tenir en compte que segons les dades del BIFAB (2014) s’assenyala que 1 de cada 10 infants i adolescents no pot fer front regularment a activitats de lleure amb desigualtats molt notables segons la renda. En aquest sentit, alguns infants escolaritzats en els territoris de renda més baixa de la ciutat, reclamen més recursos per poder fer activitats extraescolar:

“Que haya más extraescolares de fútbol”

(Andrés, 11 anys, La Marina i el Port, Sants-Montjuïc)

“Que el *deporte* no valgui diners perquè és salut”

(Cristian, 11 anys, La Marina i el Port, Sants-Montjuïc)

Per últim i en relació amb el **temps destinat a videojocs i a les xarxes socials**, cal tenir en compte que tot i que en els debats no ho mencionen molt sinó se'ls hi pregunta directament, a les propostes són diverses les aportacions que assenyalen que passen “masses” hores amb aquest tipus d'activitats:

“Perds molt temps amb el mòbil i l'ordinador”

(Alfredo, 11 anys, Porta, Nou Barris)

“Jo faig quatre hores al dia o *algo* així, cuando tengo tiempo libre y juego al Zelda y al Mario”

(Toni, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

“Em passo molt de temps mirant xarxes socials”

(Nerea, 11 anys, Sant Gervasi-La Bonanova, Sarrià-Sant Gervasi)

“Per què feu servir el mòbil? per <<whatsappear>>, fer directos d'instagram, fer musicalis”

(Helena, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

Si bé en el cas de l'ús a les xarxes socials es troba més distribuït entre nois i noies, els que asseguren passar temps del seu dia jugant a videojocs són majoritàriament nois.

8. Llibertat i escolta adulta: on queda la veu dels infants?

En aquest breu apartat es debat sobre la concepció que tenen els infants sobre el significat que té per ells i ells el fet de ser lliures, sobre la seva percepció de com els adults els escolten i sobre la seva capacitat d'incidir en temes de política que els interpel·len de la ciutat.

En primer lloc, quan se'ls pregunta als infants què vol dir tenir llibertat, aquests fan referència principalment a dos factors: **llibertat d'expressió, llibertat d'acció i llibertat de moviment**, aquest últim, com a sinònim d'autonomia:

“Què és per vosaltres la llibertat? La llibertat de dir el que tu vols, que et pots expressar”

(Violeta, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Què és per vosaltres la llibertat? el que et deixen fer, i el que no, els pares o la família”

(Diana, 11 anys, Vallcarca i els Penitents, Gràcia)

“Jo crec que la llibertat és com que, per exemple tu tens temps lliure per fer el que tu vulguis quan tu vulguis i divertir-te y tener tu espacio para ti solo sin que nadie te diga nada”

(Rocío, 11 anys, El Carmel, Horta-Guinardó)

“Què és per vosaltres la llibertat? Que et deixin anar sol pel carrer i et deixin sortir amb els amics”

(Toni, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

Pel que fa a la llibertat de poder moure's i jugar pel barri amb les amistats, els infants manifesten la importància que els barris siguin segurs com un requisit imprescindible per assegurar la seva autonomia (veure apartat barri):

“Si en els seus barris hi ha més robatoris han d'anar més amb els seus pares i no sols. I potser poden veure menys als seus amics i tenen menys llibertat”

(Alejandra, 11 anys, Les Corts, Les Corts)

“Aquest és un barri més conflictiu, els pares tenen una mica de por i no em deixen tanta de llibertat”

(Georgina, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Ciutat Vella)

“Antes tenies més llibertat que ara. Podies estar tota la tarda fora sense que ningú t'estigués vigilant i ara hi ha més cotxes, autobusos... és més perillós que abans i ara només t'estan protegint [els teus pares]”

(Daniel, 11 anys, El Fort Pienc, Eixample)

A pesar d'aquesta reclamació de major llibertat, **hi ha un sector dels infants que consideren que són massa petits per poder tenir ser completament autònoms**, tal i com s'il·lustra en les següents cites:

“Sobre la llibertat: Jo crec que encara som massa petits per anar sols i no tenim ningú per comunicar si ens ha passat *algo*”

(Rodrigo, 11 anys, Sants, Sants-Montjuïc)

“Un nen no pot tenir l'autonomia d'una persona adulta que és més responsable”

(Jonatan, 11 anys, El Raval, Ciutat Vella)

“Però tenim 11 anys, no 13. Jo crec que estem bé com estem amb la llibertat que tenim”

(Elena, 11 anys, La Vall d'Hebron, Horta-Guinardó)

Pel que fa a la seguretat percebuda, és interessant tenir en compte la comparativa que fan infants d'altres països en que consideren que Barcelona és una ciutat molt més segura i on, en conseqüència, els infants poden ser més lliures i autònoms:

“La llibertat que tens aquí a Barcelona és molta perquè a Mèxic, on jo vivia, no podia anar sol a l'escola”

(Daniel, 11 anys, El Fort Pienc, l'Eixample)

En segon lloc, cal tenir present que segon les dades de l'EBSIB (2017), **un 38% dels infants diu que no està prou satisfet amb com els escolten les persones adultes**. En correspondència amb aquestes xifres, els infants denuncien en els tallers que consideren que els adults no els prenen prou seriosament i que la seva opinió no es tinguda prou en compte pels adults:

“Nosaltres no hi podem fer res perquè som petits i no ens fan cas”

(Nil, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“Res, perquè els adults passen de nosaltres i no ens comprenen”

(Tomàs, 11 anys, La Guineueta, Nou Barris)

“Els adults no t’escolten i sempre han de tenir la raó”

(Paula, 11 anys, Sant Andreu, Sant Andreu)

“Alguns policies si els hi demano alguna cosa em diuen: tu nen, que jo estic treballant aquí i si li diu un adult doncs no”

(Eduard, 11 anys, La Guineueta, Nou Barris)

En aquest sentit, **els infants reclamen que els adults els deixin fer servir la seva veu de manera que es puguin tenir en compte les seves opinions i interessos alhora de replantejar la ciutat** per exemple:

“Ecoltar les propostes que fem els nens, ja que els parcs i *demés* no són per a ells sinó que és el nostre barri, i si no ens agrada no hi podem fer vida”

(Eduard, 11 anys, Horta, Horta-Guinardó)

“Per alguna vegada que facin alguna cosa interessant per nosaltres i no pels adults”

(Otger, 11 anys, El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, Gràcia)

En la Convenció del Drets dels Infants (1989), un dels aspectes fonamentals que es recull en el text és el fet de considerar els infants com “futurs ciutadans”, els quals han de poder fer valer els seus drets. En aquesta direcció van les següents aportacions dels infants:

“Jo crec que hauríem de poder votar”

(Jaume, 11 anys, La Vall d'Hebron, Horta-Guinardó)

[Definició de llibertat] “Que ningú ens ha d’obligar a fer res”

(Pablo, 11 anys, Hostafrancs, Sants-Montjuïc)

“Podrien crear un Ajuntament pels nens i és com que els nens poden anar controlant com es van sentint. Que estigui format per nens o que hi hagi persones que es preocupen de les coses que diuen els nens, però seria una mica *liós* només format de nens”

(Victor, 11 anys, , Sants, Sants-Montjuïc)

És precisament el recollir la veus dels infants una de les principals motivacions del programa [Parlen els nens i les nenes: el benestar subjectiu de la infància a Barcelona](#), així com de fer-los protagonistes a l'hora de fer propostes per la millora del seu benestar, tal i com es recull a l'Agenda.

9. Conclusions generals

Amb l'objectiu de recollir les valoracions i opinions dels infants que han participat en els tallers participatius del programa "[Parlen els nens i les nenes: el benestar subjectiu de la infància a Barcelona](#)", el present informe s'ha ocupat d'identificar quins són els principals reptes que els infants assenyalen com a fonamentals per garantir el seu benestar i la seva satisfacció amb la vida.

Abans de compilar la síntesi dels principals resultats, tanmateix, resulta important tenir present que la valoració dels infants respecte la realització d'aquests tallers ha estat molt positiva doncs del total de participants (N=2089), un 30% els valoren positivament i 60% molt positivament. Entre d'altres comentaris, els infants manifesten el següent:

"M'ha agradat molt perquè et preguntin això [sobre el benestar infantil] no és gaire habitual"

"Està molt bé el taller, m'ha donat molt a pensar, he reflexionat moltiiiiiiiiissim!"

"M'ha encantat aquest taller, m'ha semblat increïble que casi 4.000 persones hagin participat en l'enquesta"

"M'ha agradat molt que hagin vingut a explicar-nos els resultats de l'enquesta"

"M'ha agradat que em preguntin aquesta sèrie de preguntes perquè la veritat no hi havia pensat gaire i ara que hi penso hi ha coses que em semblen injustes"

"M'ha agradat aquesta activitat!!! Em sembla molt bé que vulgueu millorar Barcelona!!!"

A continuació, es repassen alguns dels resultats més destacats que s'han recollit en els diferents apartats de l'informe.

➤ **Entorn familiar**

En primer lloc, a partir dels discursos dels infants es constata que la família és, conjuntament amb l'amistat, un dels pilars fonamentals per explicar la satisfacció global dels infants. Entre d'altres aspectes, s'ha posat èmfasi a la importància de sentir-se acompanyats per les seves mares i pares en els diferents àmbits de la seva vida i el desig de poder passar més temps i compartir més activitats en família. Per altra banda, els infants es queixen que sovint no es senten prou escoltats per part dels seus progenitors i també perceben que aquest sovint els

sobre protegeixen i no els deixen prou autonomia. Per últim i en relació a l'àmbit familiar, a partir de les dades recollides s'ha posat de relleu que les situacions de privació material que pateix un sector dels infants, clarament té un impacte negatiu en el seu benestar i la seva satisfacció amb la vida.

➤ **Entorn escolar**

En segon lloc i en relació a l'àmbit escolar, els resultats de l'anàlisi posen de manifest que, per als infants, resulta fonamental sentir-se acompanyats per part del seu professorat, no només en temes estrictament acadèmics sinó sobretot en tots aquells aspectes de tipus relacional i emocional que els preocupen i que tenen un efecte en el seu procés escolar. Així mateix, s'ha posat de relleu com les amistats representen un dels principals elements a l'hora d'entendre la satisfacció de la vida d'estudiant. De totes maneres, s'han evidenciat també la presència de relacions conflictives entre companys de classe i, en ocasions, de situacions d'assetjament escolar a les que els infants reclamen fer-hi front a fi d'assegurar la satisfacció de tots els infants amb la seva vida d'estudiant. Per altra banda, els infants que han debatut al voltant de la importància d'aprendre i sobre quins consideren que són els mètodes d'aprenentatge que més promouen la seva satisfacció amb la vida d'estudiant. Un últim dels temes que més debat ha suscitat entre els infants, és la seva percepció que el temps que passen a l'escola i que dediquen als estudis és excessiu i això va en detriment del seus temps lliure i de poder estar més amb la família i els amics.

➤ **El barri on viuen**

En tercer lloc, s'observa que la satisfacció dels infants amb el barri on viuen i amb la ciutat en general, està relacionada pels següents factors: els infants reclamen més zones verdes i d'espais de joc a l'aire lliure i reivindiquen també millorar les condicions dels espais ja existents tenint en compte els seus interessos i les seves necessitats; els infants posen de relleu la importància de les relacions veïnals i especialment de la presència d'infants i joves als seus barris com a aspectes fonamentals per assegurar el seu grau de satisfacció amb els seus barris i per últim, es planteja la necessitat de reduir la contaminació i assegurar un major grau de seguretat als barris, com a elements clau per garantir un millor benestar i una major llibertat. Pel que fa a aquest últim aspecte, s'assenyalen notòries diferències entre els diferents territoris de la ciutat. Per últim, s'observa com els infants tenen diferents imaginaris sobre els diferents barris de la ciutat i, en els seus discursos, estableixen una correlació entre el nivell de renda dels barris, el nivell de seguretat i la felicitat de les persones que hi habiten.

➤ **Salut i cos**

En quart lloc i en relació amb la satisfacció amb la salut, és important destacar que la salut és interpretada com una de les condicions essencials per garantir la satisfacció dels infants amb la seva vida. En aquests sentit, si bé les dades de l'EBSIB (2017) assenyalen un elevat nivell de satisfacció dels infants amb la seva salut, en els tallers es posa de relleu la importància que cal seguir treballant (especialment des de la família i l'escola) aspectes com el fet d'experimentar algun tipus de necessitat educatives especials o totes les qüestions vinculades amb les emocions i la salut mental a fi de garantir un major benestar dels infants amb la seva salut. Així mateix, és important destacar que en l'imaginari dels infants són molt presents tots els aspectes vinculats amb la promoció dels hàbits saludables tant en l'alimentació com en l'activitat física com a elements imprescindibles per gaudir d'un bon estat de salut. Per últim, s'observa la importància que té per als infants el fet d'estar satisfets amb el seu cos i la seva imatge corporal i el resultats posen de relleu com aquesta satisfacció es troba estretament vinculada amb qüestions de gènere i s'explica per la imposició d'uns determinats cànons de bellesa que afecten, en major mesura, a les noies.

➤ **Diferències per raons de gènere i orígens**

És en el cinquè apartat on es debaten possibles factors que, segons els propis infants, podrien ajudar a entendre els diferents nivells de satisfacció amb la vida per raons de gènere però també per raons d'orígens. Entre d'altres aspectes, els infants mencionen com des de que són molt petits, els són inculcats una sèrie d'estereotips sobre què significa ser un nen o una nena en la societat actual que tenen un impacte en la forma en que els infants es relacionen i en el tracte que reben per part dels adults, especialment per part dels seus progenitors. Pel que fa a les diferències per raons d'orígens, tot i que són escasses les aportacions en aquest aspecte, assenyalem alguns comentaris d'alguns infants que han experimentat o han observat situacions de discriminació per factors d'origen sociocultural. En aquest sentit, sí que són diverses les aportacions dels infants, on denuncien que cal fer front al racisme com un dels principals elements per assegurar el benestar de tots els infants de la ciutat, independentment d'on provenguin i quin sigui el seu color de la pell.

➤ **El temps**

En el sisè capítol s'adreça la reivindicació que els infants fan reiteradament sobre el desig a poder tenir més temps lliure i decidir a què el volen destinar. En aquest sentit, els nens

demanen passar menys hores a l'escola, dedicar menys temps als estudis i a activitats extraescolars a fi de poder gaudir de més temps per dedicar al joc lliure.

➤ **Llibertat i escolta adulta**

El setè i últim capítol gira al voltant del significat que té per als infants el concepte de llibertat, sobre la percepció de com els adults els escolten i sobre la seva capacitat d'incidir en temes de política que els interpel·len a nivell de ciutat.

10. Referències bibliogràfiques

- Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (2018) Un de cada set joves ha viscut alguna situació de bullying a l'escola. Notícia publicada per la CCMA el 17/02/2018 i disponible a: <http://www.ccma.cat/324/un-de-cada-set-joves-ha-viscut-alguna-situacio-de-bullying-a-l-escola/noticia/2838626/>
- CSB - Consorci Sanitari de Barcelona (2016): La salut i els seus determinants en l'alumnat adolescent de Barcelona. Enquesta de Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC) <https://www.aspb.cat/wp-content/uploads/2017/05/salut-i-els-seus-determinants-en-alumnat-adolescent-Barcelona-FRESC-2016.pdf>
- Curran, M, (2017). ¿Qué lleva a los jóvenes a dejar los estudios? Explorando el proceso de (des)vinculación desde una perspectiva de clase y de género. Tesis defendida en Junio de 2017 en la Facultad de Ciencias Políticas y Sociología de la Universidad Autónoma de Barcelona.
- Institut Infància i Món Urbà (CIIMU) (2014): Baròmetre d'Infància i Famílies a Barcelona (BIFAB 2014)
- Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB) (2017). Avaluació del programa Camí Escola, espais amics. Informe encarregat per l'Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona i disponible a: <http://institutinfancia.cat/mediateca/informe-davaluacio-programa-cami-escolar-espai-amic/>
- Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB) (2017). Consideracions sobre l'espai públic amb perspectiva d'infància i adolescència. Grup transversal Espai públic, infància i adolescència i disponible a: CONSIDERACIONS SOBRE L'ESPAI PÚBLIC AMB PERSPECTIVA D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA
- Morillas, E. (2018). Demuntant tòpics: contra el bullying. Publicat el 2/05/2018 a El blog de l'Educació Local. Diari de l'Educació i disponible a <http://diarieducacio.cat/blogs/educaciolocal/2018/05/02/desmontant-topics-contra-el-bullying/>
- OECD (2017), *PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being*, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264273856-en>.
- Parreño, E. (2015). TDAH: el laboratori de la infància. Publicat el 24/02/2015 a la revista el Crític i disponible a: <http://www.elcritic.cat/investigacio/el-tdah-el-laboratori-de-la-infancia-2902>
- Ramajo, J. (2013). Francesco Tonucci: "la calle es peligrosa porque no hay niños". Notícia publicada el 24/02/2013 a el diario.es i disponible a: https://www.eldiario.es/andalucia/Francesco-Tonucci-exito-escolar-relacion_0_103940046.html
- Soler Prat, S. I Vilanova Soler (2012). Accions i no paraules. Bones practiques de gènere en l'esport. Publicat el 30/07/2012 a Educat. Revista de Psicopedagogia i disponible a: <http://www.educat.cat/blog/?p=1211>

- Subirats, M (2014). Una piedra en la mochila. Article d'opinió publicat el 20/08/2014 a el Periodico i disponible a: <https://www.elperiodico.com/es/opinion/20140819/una-piedra-en-la-mochila-3459521>
- Tarabini, A., Fontdevila, C., Curran, M., Montes, A., Parcerisa, L., & Rambla, X. (2015). Continuidad o abandono escolar? El efecto de los centros educativos en las decisiones de continuidad formativa de los jóvenes. Centro Reina Sofia
- United Nations (2016): Protecting children from bullying- Report of Secretary-General on Violence
- Vicente, S. (2018). Com a nen hi ha espais a Barcelona que t'expulsen. Publicat el 8/01/2018 a educa.web del Diari de l'Educació i disponible a: <http://educa.barcelona/2018/01/08/nen-hi-ha-espais-barcelona-que-texpulsen/>

11. Annexos

11.1 Annex 1: Preguntes que han guiat la primera fase dels tallers participatius (interpretació resultats EBSIB)

Entorn familiar

- 1) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb les persones amb qui vius habitualment”?
- 2) Com t’imagines que és la vida dels infants totalment satisfets amb les persones amb qui viuen?
- 3) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb les persones amb qui viuen?
- 4) Quins tipus d’experiències i activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content amb les persones amb qui viu?
- 5) Per què et sembla que hi ha pocs infants que creguin que tenen llibertat suficient?

Condicions materials:

- 1) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb la casa on vius”?
- 2) Com t’imagines que és la vida dels infants totalment satisfets amb la casa on viuen?
- 3) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb casa on viuen?
- 4) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb les coses que tens”?
- 5) Com t’imagines que és l’entorn dels infants totalment satisfets amb les coses que tenen?
- 6) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb les coses que tenen?
- 7) Quins tipus d’aspectes materials penses que són necessaris perquè un infant estigui content a casa seva i amb les coses que té de manera global?
- 8) Per què et sembla que hi ha pocs infants que tinguin un lloc on jugar amb seguretat?
- 9) Per què creus que hi ha pocs infants que tinguin un telèfon mòbil propi?

Entorn escolar:

- 1) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb la teva vida d’estudiant”?
- 2) Com t’imagines que és la vida dels infants totalment satisfets amb la seva vida d’estudiant?
- 3) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb la seva vida

d'estudiant?

- 4) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb les coses que has après a l'escola”?
- 5) Com t'imagines que és l'entorn dels infants totalment satisfets amb les coses que han après a l'escola?
- 6) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb les coses que han après a l'escola?
- 7) Quins tipus d'experiències i activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content a l'escola?
- 8) Per què et sembla que hi ha pocs infants que creguin que poden triar el que fan a l'escola?

Relacions entre iguals:

- 1) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb els altres nens i les altres nenes de la teva classe”?
- 2) Com t'imagines que és la vida dels infants totalment satisfets amb els altres nens i les altres nenes de la seva classe?
- 3) Per quin motiu creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb els altres nens i les altres nenes de la seva classe?
- 4) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb els teus amics i les teves amigues”?
- 5) Com t'imagines que és l'entorn dels infants totalment satisfets amb els seus amics i les seves amigues?
- 6) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb els seus amics i les seves amigues?
- 7) Quins tipus d'experiències i activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content amb els altres nens i les altres nenes de la seva classe?
- 8) Quins tipus d'experiències i activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content amb els seus amics i les seves amigues?

Barri:

- 1) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb el barri on vius”?
- 2) Com t'imagines que és la vida dels infants totalment satisfets amb el barri on viuen?
- 3) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb el barri on viuen?
- 4) Quins tipus d'experiències i activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content al seu barri?
- 5) Per què et sembla que hi ha pocs infants que creguin que rebran l'ajuda d'alguna persona adulta del seu barri si tenen algun problema?

- 6) Per què et sembla que hi ha pocs infants que creguin que les persones adultes del seu barri els escolten i els tenen en compte?

Us del temps:

- ➔ Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb com utilitzes el teu temps”?
- ➔ Com t’imagines que és la vida dels infants totalment satisfets amb com utilitzen el seu temps?
- ➔ Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb com utilitzen el seu temps?
- ➔ Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb la quantitat de temps lliure que tens per fer el que vols”?
- ➔ Com t’imagines que és l’entorn dels infants totalment satisfets amb la quantitat de temps lliure que tenen?
- ➔ Per quins motius creus que hi ha infants poc o gens satisfets amb la quantitat de temps lliure que tenen?
- ➔ Quins tipus d’experiències i activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content amb l’ús del seu temps de manera global?
- ➔ Què creus que és el que més agrada fer als infants fora de l’escola?
- ➔ Què creus que és el que menys agrada fer als infants fora de l’escola?

Cos i salut:

- 1) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb el teu propi cos”?
- 2) Com t’imagines que és la vida dels infants totalment satisfets amb el propi cos?
- 3) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb el propi cos?
- 4) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb la teva salut”?
- 5) Com t’imagines que és l’entorn dels infants totalment satisfets amb la seva salut?
- 6) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb la seva salut?
- 7) Quins tipus d’experiències o activitats penses que són necessàries perquè un infant estigui content amb el seu cos i la seva salut de manera global?
- 8) Per què et sembla que hi ha més infants que els costi dormir pràcticament cada dia?
- 9) Per què et sembla que hi ha més infants que tinguin mal d’esquena pràcticament cada dia?

Seguretat:

- 1) Què significa per tu “estar satisfet o satisfeta amb el segur o segura que et sents”?
- 2) Com t’imagines que és la vida dels infants totalment segurs d’ells mateixos?

- 3) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc segurs d'ells mateixos?
- 4) Què significa per tu "estar satisfet o satisfeta amb la llibertat que tens"?
- 5) Com t'imagines que és l'entorn dels infants totalment satisfets amb la llibertat que tenen?
- 6) Per quins motius creus que hi ha infants gens o poc satisfets amb la llibertat que tenen?
- 7) Què és necessari perquè un infant no pegui, ni insulti, ni deixi de banda?
- 8) Què és necessari perquè un infant no sigui pegat, ni insultat, ni deixat de banda?
- 9) Per què et sembla que hi ha més infants que diguin que són insultats i que insulten?

11.2 Annex 2. Codificació Anàlisi Tallers Participatius

Dimensions (Àmbit)	Variables	CODI
Entorn familiar	Què significa per tu estar satisfet/a amb l'entorn familiar?	EF_SIGNIFICAT
	Valoració de la situació econòmica tant la pròpia com la d'altres infants i el seu impacte en el benestar	EF_SITUACIOECON
	Activitats en família	EF_ACTIVITATSFAM
	Qüestions vinculades amb l'ocupació dels progenitors	EF_FEINAPARES
	Tipus de relació entre pares	EF_RELACIOPARES
	Tipus de relació pares-fills (si es senten escoltats, recolzats,...)	EF_RELACIOPARFILLS
	Participació dels progenitors amb qüestions vinculades amb els estudis	EF_RELACIOPARESC
	Tipus de relació amb d'altres familiars	EF_RELACIOALTRI
	Percepció d'atenció i suport per part dels progenitors i altres familiars	EF_ATENCIOSUPORT
	Nivell de confiança percebuda per part dels progenitors i d'altres familiars	EF_CONFIANPERCEB
	Grau de llibertat/protecció (activitats extraescolars, per anar pel barri sols, sortir amb els amics, vinculat amb qüestions materials,...)	EF_LLIBERTAT
	Participació tasques domèstiques i cura germans/es	EF_TASQUESDOM
	Participació de la família en activitats solidàries	EF_SOLIDARITAT
	Educació en valors	EF_EDUCAVALORS
	Participació família en activitats polítiques	EF_PARTICIPAGOV
Condicions materials	Condicions habitatge satisfactori (espais, usos dels espais, equipaments, neteja....)	CM_HABITATGE
	Accés a dispositius de noves tecnologies (internet, mòbil, xarxes socials,...)	CM_NOVESTECN

	Grau de satisfacció amb les condicions materials de les que es disposa (joguines, vestimenta, material escolar, material activitats extraescolars,...)	CM_CONDICIONSMAT
Entorn escolar	Satisfacció amb les coses que aprens l'escola	ES_SIGNIFAPRENEN
	Significat vida estudiant	ES_SIGNIFESTUDIANT
	Composició social escola (alumnat oriigen estranger, renda familiar disponible,...)	ES_COMPOSICIOSOC
	Diferències percebudes entre les escoles públiques i concertades	ES_DIFPUBLICPRIVAT
	Aspectes vinculats amb alumnat amb NEE (tant pel que fa a les observacions recollides sobre la seva experiència escolar- participació activitats aula, relació amb companys, mestres, suport rebut-com per la percepció de la resta d'estudiants sobre aquest alumnat)	ES_NEE
	Satisfacció amb les instal·lacions i els equipaments del centre	ES_EDIFICIESC
	Satisfacció amb el material escolar	ES_MATERIALESC
	Tipus de relació amb el professorat	ES_RELACIOPROF
	Tipus de relació família i escola	ES_RELACIOFAMESC
	Percepció de suport i acompanyament per part del professorat	ES_ACOMPANYPROF
	Gestió dels conflictes per part dels centres i mestres	ES_GESTIOCONF
	Tipus de relació amb company/es (grau de companyerisme i suport,gestió dels conflictes entre els mateixos companys...)	ES_RELACIOCOMPANY
	Grau de satisfacció amb els mètodes d'aprenentatge	ES_METODAPRENEN
	Grau de satisfacció amb les activitats d'ensenyament-aprenentatge	ES_ACTIVITATS
	Grau de satisfacció amb els deures	ES_DEURES
	Grau de satisfacció amb la gestió dels horaris per part del centre	ES_HORARIS
	Rendiment acadèmic (i impacte a la satisfacció); valoració també sobre els exàmens	ES_NOTES
	Grau en que el centre et dona marge per prendre decisions amb qüestions	ES_DECISIO

	vinculades amb el propi centre	
	Relació entre el comportament dels estudiants i el benestar a l'escola	ES_COMPORTAM
	Participació de l'escola en activitats solidàries	ES_SOLIDARITAT
	Diferències entre escoles primària i institut	ES_DIFERPRIMSEC
Relacions entre iguals	Què vol dir estar satisfet amb les amistats	RI_SIGNIFAMISTAT
	Tipus de relació amb els amics	RI_RELACIOAMISTAT
	Diferències entre companys i amistats	RI_DIFCOMPAMIST
	Valoració diferències entre nens/es (i motius diferències)	RI_DIFGENERE
	Valoració diferències entre nens/es segons origen procedència/factors culturals (i motius diferències)	RI_DIFCULTURALS
Barri	Percepció sobre el nivell de (in)seguretat al barri	BA_SEGURETAT
	Valoració sobre qüestions vinculades amb el nivell de neteja i la contaminació ³	BA_NETEJA
	Percepció sobre el nivell de conflicte al barri	BA_CONFLICTE
	Valoració sobre el tipus de relació amb el veïnatge	BA_RELACIOVEINS
	Valoració sobre qüestions vinculades amb els equipaments al barri	BA_EQUIPAMENT
	Valoració sobre qüestions vinculades amb l'urbanisme (espais verds, il·luminació, places, carreteres,...)	BA_URBANISME
	Espais destinats al joc	BA_ESPAIJOC
	Grau de satisfacció amb els comerços al barri	BA_COMERÇOS
	Percepció situació barri en comparació amb els altres territoris de la ciutat	BA_COMPARABARRIS
	Comportament cívic (reciclatge,...)	BA_COMPCIVIC
	Iniciatives al barri d'activitats solidàries	BA_SOLIDARITAT
	Distància i camí de casa a l'escola	BA_CAMICASAESCOLA
	Temps	Què significa per tu el temps lliure?
Valoració temps lliure		TE_TEMPSLLIURE
Ús del temps dedicat a deures/estudi		TE_ESTUDIS
Ús del temps dedicat a televisió		TE_TELE

	Ús del temps dedicat a xarxes socials	TE_XARXESOC
	Ús del temps dedicat a videojocs	TE_VIDEOJOCS
	Ús del temps dedicat a activitats extraescolars	TE_ACTIVEXTRA
	Ús del temps dedicat al negoci familiar	TE_NEGOCIFAM
	Ús del temps dedicat al joc aire lliure	TE_JOCLLIURE
Salut/cos	Què significa per tu estar satisfet/a amb el teu cos	SA_SIGNIFICATCOS
	Què significa per tu estar satisfet/a amb la vostra salut?	SA_SIGNIFICATSALUT
	Qüestions vinculades amb alimentació i el seu impacte amb la satisfacció	SA_ALIMENTACIO
	Qüestions vinculades amb la mort	SA_MORT
	Qüestions vinculades amb malalties i dolors varis (esquena, cap,...)	SA_MALALTIA
	Grau de satisfacció amb descans/dormir i el seu impacte amb la satisfacció	SA_DORMIR
	Consum alcohol/drogues	SA_DROGUES
Aspectes personals	Què significa per tu tenir llibertat?	AP_LLIBERTAT
	Qüestions vinculades amb el canvi cap a l'adolescència i l'efecte que té en el seu benestar	AP_ADOLESCENCIA
	Com l'estat d'ànim i qüestions vinculades amb la seva personalitat afecten el seu grau de satisfacció global	AP_ESTATANIM
Entorn institucional	Campanyes organitzades per part de l'ajuntament en relació amb la visibilització de les problemàtiques dels infants	AJ_CAMPANYA
	Inversió de les administracions públiques (i ajuntament específicament) en polítiques socials	AJ_POLITSOCIALS
Valoració general enquesta	Valoració de la percepció de l'escolta adulta	EA_ESCOLTADULTA
	Valoració enquesta	VA_ENQUESTA
	Valoració sobre els drets dels infants	VA_DRETSINFANTS
	Valoració sobre la política	VA_POLITICA